

กรมโรงงานอุตสาหกรรม
DEPARTMENT OF INDUSTRIAL WORKS

นโยบายการรักษาความมั่นคงปลอดภัย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมโรงงานอุตสาหกรรม ประจำปี พ.ศ. 2567

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
พฤศจิกายน 2567

๑. ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม	
เรื่อง นโยบายการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	๑
๒. แนวปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	
๒.๑ ส่วนที่ ๑ : แนวปฏิบัติการควบคุมการเข้าถึงระบบสารสนเทศ	๑
๒.๒ ส่วนที่ ๒ : แนวปฏิบัติการควบคุมการเข้าออกห้องเครื่อง คอมพิวเตอร์แม่ข่าย (ห้อง Server)	๘
๒.๓ ส่วนที่ ๓ : แนวปฏิบัติการควบคุมการเข้าถึงและใช้บริการระบบเครือข่าย	๑๑
๒.๔ ส่วนที่ ๔ : แนวปฏิบัติการควบคุมการเข้าถึงระบบปฏิบัติการ	๑๖
๒.๕ ส่วนที่ ๕ : แนวปฏิบัติการควบคุมการเข้าถึงโปรแกรมประยุกต์หรือ แอปพลิเคชันและสารสนเทศ	๒๐
๒.๖ ส่วนที่ ๖ : แนวปฏิบัติการจัดทำระบบสำรองข้อมูล	๒๗
๒.๗ ส่วนที่ ๗ : แนวปฏิบัติการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยง	๓๐
๒.๘ ส่วนที่ ๘ : แนวปฏิบัตินโยบายความมั่นคงปลอดภัยของการทำงาน อินเทอร์เน็ต	๓๔
๒.๙ ส่วนที่ ๙ : แนวปฏิบัติข้อตกลงการใช้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์	๓๖
๒.๑๐ ส่วนที่ ๑๐ : แนวปฏิบัติการควบคุมหน่วยงานภายนอกเข้าถึงระบบ สารสนเทศ	๓๘
๒.๑๑ ส่วนที่ ๑๑ : แนวปฏิบัติการบริหารจัดการการเข้าถึงของผู้ใช้งาน	๔๐
๒.๑๒ ส่วนที่ ๑๒ : แนวปฏิบัติการติดตั้งและกำหนดค่าของระบบ	๔๘
๒.๑๓ ส่วนที่ ๑๓ : แนวปฏิบัติการกำหนดแบ่งอำนาจหน้าที่ผู้รับผิดชอบ	๕๑
๒.๑๔ ส่วนที่ ๑๔ : แนวปฏิบัติเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ใช้งาน	๕๒
๒.๑๕ ส่วนที่ ๑๕ : แนวปฏิบัติการจัดหาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	๕๔
๒.๑๖ ส่วนที่ ๑๖ : แนวปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์	๖๓

ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม

เรื่อง นโยบายการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

.....

นโยบายการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศจัดทำขึ้น เพื่อให้ระบบสารสนเทศ ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม มีความมั่นคงปลอดภัยและมีให้ผู้กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ระบบสารสนเทศไม่สามารถทำงานตามคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือทำให้การทำงานผิดพลาดไปจากคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือใช้วิธีการใด ๆ เข้าล่วงรู้ข้อมูล แก้ไข หรือทำลายข้อมูลของบุคคลอื่นในระบบสารสนเทศโดยมิชอบ หรือใช้ระบบสารสนเทศเพื่อเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นเท็จ หรือมีลักษณะอันลามกอนาจาร ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่กรมโรงงานอุตสาหกรรม และเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในนโยบายฉบับนี้

๑. “กระทรวง” หมายถึง กระทรวงอุตสาหกรรม
๒. “กรม” หมายถึง กรมโรงงานอุตสาหกรรม
๓. “ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ” หมายถึง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
๔. “สินทรัพย์” หมายถึง ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และข้อมูลสารสนเทศของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ภายใต้การกำกับดูแลของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
๕. “ระบบเครือข่าย” หมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรมภายใต้ การกำกับดูแลของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
๖. “คณะกรรมการบริหาร” หมายถึง คณะกรรมการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร กรมโรงงานอุตสาหกรรม
๗. “ผู้บริหารระดับสูงด้านสารสนเทศ” หมายถึง รองอธิบดีที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบด้าน สารสนเทศของกรมโรงงานอุตสาหกรรม (Department Chief Information Officer : DCIO)
๘. “ผู้บริหารระดับสูงสุด” หมายถึง อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม
๙. “ผู้ใช้งาน” หมายถึง ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ พนักงานจ้างเหมาบริการและ เจ้าหน้าที่ประจำโครงการต่าง ๆ ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม รวมถึงผู้ประกอบการและประชาชนที่เข้าใช้ งานระบบสารสนเทศของกรมโรงงานอุตสาหกรรม และผู้รับจ้างที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมมอบหมายให้ ปฏิบัติงานตามสัญญา
๑๐. “สิทธิของผู้ใช้งาน” หมายถึง สิทธิทั่วไป สิทธิจำเพาะ สิทธิพิเศษ และสิทธิอื่นใดที่เกี่ยวข้อง กับระบบสารสนเทศ

๑๑. “การเข้าถึงหรือควบคุมการใช้งานสารสนเทศ” หมายถึง การอนุญาต การกำหนดสิทธิ หรือการมอบอำนาจให้ผู้ใช้งาน เข้าถึงหรือใช้งานระบบเครือข่ายหรือระบบสารสนเทศ การเข้าถึงระบบปฏิบัติการรวมถึงการเข้าถึงโปรแกรมประยุกต์หรือแอปพลิเคชันและสารสนเทศทั้งทางอิเล็กทรอนิกส์และทางกายภาพ รวมทั้งการอนุญาตสำหรับบุคคลภายนอก

๑๒. “ผู้ดูแลระบบ” หมายถึง ข้าราชการ หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการดูแลรักษาระบบสารสนเทศต่าง ๆ ที่ติดตั้งอยู่ภายในกรม

๑๓. “เจ้าหน้าที่กรม” หมายถึง เจ้าหน้าที่ของกรมที่มีสิทธิในการเข้าออกสถานที่ อาคาร ห้อง ตามที่กำหนดในทะเบียนผู้มีสิทธิเข้าออกพื้นที่

๑๔. “ผู้มาติดต่อจากหน่วยงานภายนอก” หมายถึง บุคคลจากหน่วยงานภายนอกที่มาทำการติดต่อกับกรมในการติดตั้ง (Implement) บำรุงรักษา (Maintenance) หรือให้ปรึกษาที่เกี่ยวข้องกับ เครื่องแม่ข่าย (Server) ระบบเครือข่าย (Network) โปรแกรม (Software) ฐานข้อมูล (Database) หรือ อุปกรณ์อื่นใด ที่ติดตั้งอยู่ภายในห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑๕. “ผู้พัฒนาระบบ” หมายถึง ข้าราชการหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการพัฒนาระบบสารสนเทศและบำรุงรักษาระบบสารสนเทศให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ภายในกรม

๑๖. “ความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ” หมายถึง การดำรงไว้ซึ่งความลับ (confidentiality) ความถูกต้องครบถ้วน (integrity) และสภาพพร้อมใช้งาน (availability) ของสารสนเทศ ทั้งนี้ รวมถึงคุณสมบัติในด้านความถูกต้องแท้จริง (authenticity) ความรับผิดชอบ (accountability) การห้ามปฏิเสธ ความรับผิดชอบ (non-repudiation) และความน่าเชื่อถือ (reliability)

๑๗. “ระบบสารสนเทศ” หมายถึง ระบบงานของหน่วยงานที่นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายมาช่วยในการสร้างสารสนเทศที่หน่วยงาน สามารถนำมาใช้ประโยชน์ ในตารางวางแผน การบริหาร การสนับสนุนให้การบริการ การพัฒนาและควบคุมติดต่อสื่อสาร ซึ่งมีองค์ประกอบ เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย ระบบปฏิบัติการ โปรแกรมประยุกต์ และข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น

๑๘. “เหตุการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัย” (information security event) หมายถึง กรณีที่ ๑ คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วกับระบบคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายของกรม กรณีที่ ๒ คือ เหตุการณ์ที่เป็นจุดอ่อนหรือสงสัยว่าจะเป็นจุดอ่อนทั้งสองกรณี สามารถสร้างความเสียหายให้กับองค์กรได้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ซึ่งอาจส่งผลให้

- เกิดการหยุดชะงักต่อกระบวนการทางธุรกิจสำคัญ เช่น ระบบการรับแจ้ง วอ./อก.๖ เกิดการหยุดชะงัก เป็นต้น
- เป็นการละเมิดนโยบายในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของกรม
- เป็นการละเมิดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดต่างๆ ที่กรมกำหนดไว้
- เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อกรม หรือทำให้สูญเสียชื่อเสียง เช่น การไปโพสต์ข้อความ พาดพิงถึงกรมในเว็บไซต์ภายนอกซึ่งทำให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของกรม

๑๙. “สถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยที่ไม่พึงประสงค์หรือไม่อาจคาดคิด” (information security incident) หมายถึง สถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยที่ไม่พึงประสงค์หรือไม่อาจคาดคิด

(unwanted or unexpected) ซึ่งอาจทำให้ระบบสารสนเทศขององค์กร ถูกบุกรุกหรือโจมตี และความมั่นคงปลอดภัยถูกคุกคาม

๒๐. “ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์” หมายถึง การนำเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีและกระบวนการ รวมถึงวิธีการปฏิบัติ เพื่อป้องกันและรับมือที่อาจจะถูกโจมตีมายังอุปกรณ์เครือข่าย โครงการสร้างพื้นฐานระบบสารสนเทศ ระบบสารสนเทศที่อาจเกิดความเสียหายจากภัยคุกคามต่าง ๆ

วัตถุประสงค์

๑. นโยบายการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อกำหนดนโยบาย และแนวทางให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยในระบบสารสนเทศ โดยมีขอบเขตครอบคลุมระบบสารสนเทศของกรม และมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑.๑ ระบบสารสนเทศเกิดความมั่นคงปลอดภัย ป้องกันการบุกรุก และความเสียหายที่มีข้อมูลในระบบสารสนเทศ

๑.๒ ผู้ใช้งานระบบสารสนเทศเกิดความมั่นใจ เมื่อระบบมีปัญหา และระบบสามารถกู้คืนกลับใช้งานได้อย่างรวดเร็ว

๒. นโยบายการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้จัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรและได้รับการอนุมัติจากอธิบดีกรมและได้เผยแพร่ให้บุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องทราบและปฏิบัติ

ความรับผิดชอบของผู้บริหาร

๑. อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม เป็นผู้ลงนามอนุมัตินโยบายในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒. คณะกรรมการบริหาร มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๒.๑ กำหนดและทบทวนนโยบาย ตลอดจนถึงทิศทางงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของกรม

๒.๒ ผลักดันให้บุคลากรทุกคนตระหนักถึงความสำคัญในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลในระบบสารสนเทศและปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

๒.๓ พิจารณาสับสนุนการจัดหาทรัพยากรสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารจัดการและให้บริการระบบสารสนเทศมีความมั่นคงปลอดภัยและสอดคล้องกับนโยบายฉบับนี้

๓. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีหน้าที่ดูแล ควบคุม การให้บริการด้านระบบสารสนเทศให้สอดคล้อง ตามนโยบายและรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการบริหารตามวาระที่กำหนด

ขอบเขตของนโยบายการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมโรงงานอุตสาหกรรมมีดังนี้

๑. กำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการด้านสารสนเทศของกรม

๒. ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล และสารสนเทศเกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรม

๓. การปฏิบัติงาน หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔. จัดสร้างระบบเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก
๕. พัฒนาระบบการทำงานภายในให้เข้าสู่ระบบบริหารงานรัฐอิเล็กทรอนิกส์
๖. รักษามาตรฐานข้อมูลและเสถียรภาพการให้บริการสารสนเทศ
๗. ฝึกอบรมและเผยแพร่สารสนเทศอุตสาหกรรม
๘. อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

การทบทวนและปรับปรุงระบบและข้อปฏิบัติต่อไปนี้ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

ข้อ ๑ ข้อกำหนดการเข้าถึงหรือควบคุมการใช้งานระบบสารสนเทศ (access control) อย่างน้อย ดังนี้

๑.๑ ควบคุมการเข้าถึงข้อมูลและอุปกรณ์ในการประมวลผลข้อมูล โดยคำนึงถึงการใช้งานและความมั่นคงปลอดภัย

๑.๒ การกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการอนุญาตให้เข้าถึง ต้องกำหนดตามนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาต การกำหนดสิทธิ หรือการมอบอำนาจของหน่วยงาน

๑.๓ ต้องกำหนดเกี่ยวกับประเภทของข้อมูล ลำดับความสำคัญ หรือลำดับชั้นความลับของข้อมูล รวมทั้งระดับชั้นการเข้าถึง เวลาที่ได้เข้าถึง และช่องทางการเข้าถึง

ข้อ ๒ มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ใช้งาน (user responsibilities) เพื่อป้องกันการเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต การเปิดเผย การล่วงรู้ หรือการลักลอบทำสำเนาข้อมูลสารสนเทศและการลักขโมยอุปกรณ์ประมวลผลสารสนเทศ มีเนื้อหาอย่างน้อยดังนี้

๒.๑ การใช้งานรหัสผ่าน (password use) กำหนดแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับผู้ใช้งานในการกำหนดรหัสผ่าน การใช้งานรหัสผ่าน และการเปลี่ยนรหัสผ่านที่มีคุณภาพ

๒.๒ การป้องกันอุปกรณ์ในขณะที่ไม่มีผู้ใช้งานที่อุปกรณ์ กำหนดแนวปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ไม่มีสิทธิสามารถเข้าถึงอุปกรณ์ของหน่วยงานในขณะที่ไม่มีผู้ดูแล

๒.๓ การควบคุมสินทรัพย์สารสนเทศและการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ (clear desk and clear screen policy) ต้องควบคุมไม่ให้สินทรัพย์สารสนเทศ เช่น เอกสาร สื่อบันทึกข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือสารสนเทศอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการเข้าถึงโดยผู้ซึ่งไม่มีสิทธิ และต้องกำหนดให้ผู้ใช้งานออกจากระบบสารสนเทศเมื่อว่างเว้นจากการใช้งาน

๒.๔ ผู้ใช้งานอาจนำการเข้ารหัส มาใช้กับข้อมูลที่เป็นความลับ โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๓ การควบคุมการเข้าถึงเครือข่าย (network access control) เพื่อป้องกันการเข้าถึงบริการทางเครือข่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต อย่างน้อยดังนี้

๓.๑ ให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงระบบเครือข่าย และระบบสารสนเทศได้ แต่เพียงบริการที่ได้รับอนุญาตให้เข้าถึงเท่านั้น

๓.๒ การยืนยันตัวตนบุคคลสำหรับผู้ใช้งานที่อยู่ภายนอกหน่วยงาน (user authentication for external connections) ต้องกำหนดให้มีการยืนยันตัวตนก่อนที่จะอนุญาตให้ผู้ใช้งานที่อยู่ภายนอกหน่วยงานสามารถเข้าใช้งานเครือข่ายและระบบสารสนเทศของหน่วยงานได้

๓.๓ การระบุอุปกรณ์บนเครือข่าย (equipment identification in networks) ต้องมีวิธีการที่สามารถระบุอุปกรณ์บนเครือข่ายได้และควรใช้การระบุอุปกรณ์บนเครือข่ายเป็นการยืนยัน

๓.๔ การป้องกันพอร์ตที่ใช้สำหรับตรวจสอบและปรับแต่งระบบ (remote diagnostic and configuration port protection) ต้องควบคุมการเข้าถึงพอร์ตที่ใช้สำหรับตรวจสอบและปรับแต่งระบบทั้งการเข้าถึงทางกายภาพและทางเครือข่าย

๓.๕ การแบ่งแยกเครือข่าย (segregation in networks) ต้องทำการแบ่งแยกเครือข่ายตามกลุ่มบริการอุปกรณ์และระบบเครือข่าย กลุ่มผู้ใช้งานและกลุ่มของระบบสารสนเทศ

๓.๖ การควบคุมการเชื่อมต่อทางเครือข่าย (network connection control) ต้องควบคุมการเข้าถึงหรือใช้งานเครือข่ายที่มีการใช้ร่วมกันหรือเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติการควบคุมการเข้าถึง

๓.๗ การควบคุมการจัดเส้นทางบนเครือข่าย (network routing control) ต้องควบคุมการจัดเส้นทางบนเครือข่ายเพื่อให้การเชื่อมต่อของคอมพิวเตอร์และการส่งผ่านหรือไหลเวียนของข้อมูลหรือสารสนเทศสอดคล้องกับแนวปฏิบัติการควบคุมการเข้าถึงหรือการประยุกต์ใช้งานตามภารกิจ

ข้อ ๔ มีการควบคุมการเข้าถึงระบบปฏิบัติการ (operating system access control) เพื่อป้องกันการเข้าถึงระบบปฏิบัติการโดยไม่ได้รับอนุญาตอย่างน้อยดังนี้

๔.๑ กำหนดขั้นตอนปฏิบัติเพื่อการเข้าใช้งานที่มั่นคงปลอดภัย การเข้าถึงระบบปฏิบัติการจะต้องควบคุมโดยวิธีการยืนยันตัวตนที่มั่นคงปลอดภัย

๔.๒ ระบุและยืนยันตัวตนของผู้ใช้งาน (user identification and authentication) ต้องกำหนดให้ผู้ใช้งานมีข้อมูลเฉพาะเจาะจงซึ่งสามารถระบุตัวตนของผู้ใช้งาน และเลือกใช้ขั้นตอนทางเทคนิคในการยืนยันตัวตนที่เหมาะสมเพื่อรองรับการกล่าวอ้างว่าเป็นผู้ใช้งานที่ระบุถึง

๔.๓ การบริหารจัดการรหัสผ่าน (password management system) ต้องจัดทำหรือจัดให้มีระบบบริหารจัดการรหัสผ่านที่สามารถทำงานเชิงโต้ตอบ (interactive) หรือมีการทำงานในลักษณะอัตโนมัติ ซึ่งเอื้อต่อการกำหนดรหัสผ่านที่มีคุณภาพ

๔.๔ การใช้งานโปรแกรมอรรถประโยชน์ (use of system utilities) ควรจำกัดและควบคุมการใช้งานโปรแกรมประเภทอรรถประโยชน์ เพื่อป้องกันการละเมิดหรือหลีกเลี่ยงมาตรการความมั่นคงปลอดภัยที่ได้กำหนดไว้หรือที่มีอยู่แล้ว

๔.๕ เมื่อมีการว่างเว้นจากการใช้งานในระยะเวลาหนึ่งให้ยุติการใช้งานระบบสารสนเทศนั้น (session time-out)

๔.๖ การจำกัดระยะเวลาการเชื่อมต่อระบบสารสนเทศ (limitation of connection time) ต้องจำกัดระยะเวลาในการเชื่อมต่อเพื่อให้ความมั่นคงปลอดภัยมากยิ่งขึ้นสำหรับระบบสารสนเทศหรือโปรแกรมที่มีความเสี่ยงหรือมีความสำคัญสูง

ข้อ ๕ ควบคุมการเข้าถึงโปรแกรมประยุกต์หรือแอปพลิเคชันและสารสนเทศ (application and information access control) โดยต้องมีการควบคุม อย่างน้อยดังนี้

๕.๑ การจำกัดการเข้าถึงสารสนเทศ (information access restriction) ต้องจำกัดหรือควบคุมการเข้าถึงหรือการใช้งานของผู้ใช้งานและบุคลากรฝ่ายสนับสนุนการใช้งานในการเข้าถึงสารสนเทศและฟังก์ชัน (functions) ต่าง ๆ ของโปรแกรมประยุกต์หรือแอปพลิเคชัน ทั้งนี้โดยให้สอดคล้องตามนโยบายควบคุมการเข้าถึงสารสนเทศที่ได้กำหนดไว้

๕.๒ ระบบซึ่งไวต่อการรบกวน มีผลกระทบและมีความสำคัญสูงต่อหน่วยงาน ต้องได้รับการแยกออกจากระบบอื่น ๆ และมีการควบคุมสภาพแวดล้อมของตนเองโดยเฉพาะ ให้มีการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และสื่อสารเคลื่อนที่และการปฏิบัติงานจากภายนอกหน่วยงาน (mobile computing and teleworking)

๕.๓ การควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และสื่อสารเคลื่อนที่ ต้องกำหนดแนวปฏิบัติและมาตรการที่เหมาะสมเพื่อปกป้องสารสนเทศจากความเสี่ยงของการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และสื่อสารเคลื่อนที่

๕.๔ การปฏิบัติงานจากภายนอกหน่วยงาน (teleworking) ต้องกำหนดแนวปฏิบัติแผนงานและขั้นตอนปฏิบัติเพื่อปรับใช้สำหรับการปฏิบัติงานของหน่วยงานจากภายนอกหน่วยงาน

ข้อ ๖ จัดทำระบบสำรองสำหรับระบบสารสนเทศ ตามแนวทางต่อไปนี้

๖.๑ ต้องพิจารณาคัดเลือกและจัดทำระบบสำรองที่เหมาะสมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานที่เหมาะสม

๖.๒ ต้องจัดทำแผนเตรียมความพร้อมกรณีฉุกเฉินในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สามารถใช้งานสารสนเทศได้ตามปกติอย่างต่อเนื่อง โดยต้องปรับปรุงแผนเตรียมความพร้อมกรณีฉุกเฉินดังกล่าว ให้สามารถปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการใช้งานตามภารกิจ

๖.๓ ต้องมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรซึ่งดูแลรับผิดชอบระบบสารสนเทศ ระบบสำรอง และการจัดทำแผนเตรียมความพร้อมกรณีฉุกเฉินในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

๖.๔ ต้องมีการทดสอบสภาพพร้อมใช้งานของระบบสารสนเทศ ระบบสำรองและระบบแผนเตรียมความพร้อมกรณีฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๖.๕ มีการปฏิบัติและทบทวนแนวทางจัดทำระบบสำรอง อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ข้อ ๗ การตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านสารสนเทศ โดยมีเนื้อหาอย่างน้อยดังนี้

๗.๑ จัดให้มีการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านสารสนเทศที่อาจเกิดขึ้นกับระบบสารสนเทศ (information security audit and assessment) จากผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงาน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๗.๒ การประเมินความเสี่ยงจะต้องดำเนินการโดยผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงาน (internal auditor) เพื่อให้หน่วยงานได้ทราบถึงระดับความเสี่ยงและระดับ ความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ

ข้อ ๘ กำหนดให้มีการทบทวนปรับปรุงนโยบายในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยอย่างน้อยปีละครั้งหรือเมื่อระบบสารสนเทศมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

ข้อ ๙ กรณีระบบคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลสารสนเทศเกิดความเสียหาย หรืออันตรายใด ๆ แก่หน่วยงานหรือผู้หนึ่งผู้ใด อันเนื่องมาจากความบกพร่อง ละเลย หรือฝ่าฝืนการปฏิบัติตามนโยบายและแนวปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ผู้บริหารระดับสูงสุดของหน่วยงาน (Chief Executive Officer : CEO) เป็นผู้รับผิดชอบต่อความเสี่ยง ความเสียหายหรืออันตรายที่เกิดขึ้น

ข้อ ๑๐ ให้ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศรับผิดชอบปฏิบัติตามนโยบายนี้

ทั้งนี้ การปฏิบัติตามนโยบายฉบับนี้ ให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติภายใต้นโยบายการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายพรยศ กลั่นกรอง)

รองอธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม

รักษาราชการแทน อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม

ส่วนที่ ๑

แนวปฏิบัติการควบคุมการเข้าถึงระบบสารสนเทศ (Access Control)

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาต เข้าถึงระบบสารสนเทศของกรม และป้องกันการบุกรุกผ่านระบบเครือข่ายจากผู้บุกรุก จากโปรแกรมชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ ที่จะสร้างความเสียหายแก่ข้อมูล หรือการทำงานของระบบสารสนเทศให้หยุดชะงัก และทำให้สามารถตรวจสอบติดตามพิสูจน์ตัวบุคคลที่เข้าใช้งานระบบสารสนเทศของกรมได้ถูกต้อง

๒. กระบวนการหลักการควบคุมการเข้าถึงระบบ

- ๒.๑ สถานที่ตั้งของระบบสารสนเทศที่สำคัญต้องมีการควบคุมการเข้าออกที่รัดกุม และอนุญาตให้เฉพาะบุคคลที่ได้รับสิทธิ และมีความจำเป็นผ่านเข้าใช้งานได้เท่านั้น
- ๒.๒ ผู้ดูแลระบบ ต้องกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูล และระบบข้อมูล ให้เหมาะสมกับการใช้งานของผู้ใช้ระบบ และหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานก่อนเข้าใช้ระบบสารสนเทศ รวมทั้งมีการทบทวนสิทธิการเข้าถึงอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ผู้ใช้ระบบจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ดูแลระบบตามความจำเป็นในการใช้งาน
- ๒.๓ ผู้ดูแลระบบ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น ที่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงสิทธิการเข้าถึงข้อมูลและระบบข้อมูลได้
- ๒.๔ ผู้ดูแลระบบ ควรจัดให้มีการติดตั้งระบบบันทึกและติดตามการใช้งานระบบสารสนเทศของกรม และตรวจตราการละเมิดความปลอดภัยที่มีต่อระบบข้อมูลสำคัญ
- ๒.๕ ผู้ดูแลระบบ ต้องจัดให้มีการบันทึกรายละเอียดการเข้าถึงระบบการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสิทธิต่าง ๆ และการผ่านเข้าออกสถานที่ตั้งของระบบ ของทั้งที่ได้รับอนุญาตและไม่ได้รับอนุญาต เพื่อเป็นหลักฐานในการตรวจสอบหากมีปัญหาเกิดขึ้น

๓. การควบคุมการเข้าถึงระบบสารสนเทศ

- ๓.๑ ผู้ดูแลระบบ มีหน้าที่ในการตรวจสอบการอนุมัติและกำหนดสิทธิในการผ่านเข้าสู่ระบบให้แก่ผู้ใช้ในการขออนุญาตเข้าระบบงานนั้น จะต้องมีการทำเป็นเอกสารเพื่อขอสิทธิในการเข้าสู่ระบบและกำหนดให้มีการลงนามอนุมัติเอกสารดังกล่าวต้องมีการจัดเก็บไว้เป็นหลักฐาน
- ๓.๒ เจ้าของข้อมูลและ “เจ้าของระบบงาน” จะอนุญาตให้ผู้ใช้งานเข้าสู่ระบบเฉพาะในส่วนที่จำเป็นต้องรู้ตามหน้าที่งานเท่านั้น เนื่องจากการให้สิทธิเกินความจำเป็นในการใช้งานจะนำไปสู่ความเสี่ยงในการใช้งานเกินอำนาจหน้าที่ ดังนั้น การกำหนดสิทธิในการเข้าถึงระบบงาน ต้องกำหนดตามความจำเป็นขั้นต่ำเท่านั้น
- ๓.๓ ผู้ใช้งานจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบข้อมูล และระบบงานตามความจำเป็นต่อการใช้งานระบบสารสนเทศ

๔. การบริหารจัดการการเข้าถึงของผู้ใช้

๔.๑ การลงทะเบียนเจ้าหน้าที่ใหม่ของกรม ต้องกำหนดให้มีขั้นตอนปฏิบัติอย่างเป็นทางการ สำหรับการลงทะเบียนเจ้าหน้าที่ใหม่เพื่อให้มีสิทธิต่าง ๆ ในการทำงานตามความจำเป็น รวมทั้ง ขั้นตอนปฏิบัติสำหรับการยกเลิกสิทธิการใช้งาน เจ้าหน้าที่ที่ลาออกจากราชการ ย้าย โอน หรือเปลี่ยนตำแหน่งต้องทำการยกเลิกสิทธิทันทีนับแต่ได้รับแจ้งจาก ศบพ. และ หน่วยงานต้นสังกัด

๔.๒ การลงทะเบียนสำหรับผู้ใช้งานระบบสารสนเทศจากภายนอกกรม

ได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติอย่างเป็นทางการ สำหรับการเข้าใช้งานระบบที่เปิดให้บริการ แก่ผู้ประกอบการกิจการโรงงาน แยกออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๔.๒.๑ ผู้สมัครใช้ระบบใหม่ โดยมีขั้นตอนการลงทะเบียนผ่านระบบสารสนเทศและต้อง แนบไฟล์เอกสารที่สำคัญซึ่งใช้ยืนยันตัวตนที่แท้จริง ประกอบด้วย ใบอนุญาต ประกอบกิจการโรงงาน หนังสือรับรองบริษัท หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี) บัตร ประจำตัวประชาชนผู้มอบอำนาจ บัตรประชาชนผู้รับมอบอำนาจ ซึ่งเอกสาร ทุกฉบับต้องประทับตราบริษัทและผู้มีอำนาจลงนามกำกับทุกฉบับ

๔.๒.๒ ผู้ใช้ระบบงานเดิม เมื่อต้องการที่จะขอรหัสประจำตัวผู้ใช้หรือต้องการขอเปลี่ยน รหัสผ่านใหม่ ผู้ใช้ต้องทำหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรแจ้งปัญหาและความต้องการ โดยระบุเลขทะเบียนโรงงาน ชื่อโรงงาน และชื่อผู้ประสานงาน (ผู้รับมอบอำนาจ) พร้อมแจ้งเบอร์โทรศัพท์ และอีเมล (สำหรับการแจ้งรหัส ประจำตัวหรือเลข ๑๓ หลักและรหัสผ่าน) ลงนามโดยผู้มีอำนาจลงนาม พร้อม เอกสาร คือ หนังสือมอบอำนาจ สำเนาบัตรประชาชนของผู้มอบอำนาจ สำเนาบัตรประชาชนของผู้รับมอบอำนาจ หนังสือรับรองบริษัท และกรณีอยู่นอกนิคมอุตสาหกรรมให้ส่งใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (รง. ๔) หรือ หากอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมให้ส่งใบอนุญาตใช้ที่ดินหรือใบรับแจ้งประกอบ อุตสาหกรรม ฉบับล่าสุด และส่งเอกสารทางไปรษณีย์และเอกสารทุกฉบับต้อง ประทับตราบริษัท

๔.๓ การกำหนดสิทธิการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ กรอ. ต้องให้สิทธิเฉพาะการปฏิบัติงาน ในหน้าที่และต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ดูแลระบบเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้ง ต้องทบทวนสิทธิดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ โดยกำหนดการเข้าถึงและการทำงานระบบ สารสนเทศ ดังนี้

- อ่านอย่างเดียว
- สร้างข้อมูล
- พิมพ์ข้อมูล
- แก้ไขข้อมูล

๔.๔ ผู้ใช้ต้องลงนามรับทราบสิทธิ และหน้าที่เกี่ยวกับการใช้งานระบบสารสนเทศเป็น ลายลักษณ์อักษรและต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

๔.๕ การบริหารจัดการบัญชีรายชื่อผู้ใช้งาน (User account) และรหัสผ่านของเจ้าหน้าที่

๔.๕.๑ ผู้ดูแลระบบ ที่รับผิดชอบระบบงานนั้น ๆ ต้องกำหนดสิทธิของเจ้าหน้าที่ในการเข้าถึงระบบสารสนเทศ แต่แต่ละระบบทั้งกำหนดสิทธิแยกตามหน้าที่ที่รับผิดชอบซึ่งมีแนวทางปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในคู่มือความปลอดภัยในระบบสารสนเทศ เรื่อง “การบริหารสิทธิผู้เข้าถึงระบบ”

๔.๕.๒ การกำหนดการเปลี่ยนแปลงและการยกเลิกรหัสผ่านต้องปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในคู่มือความปลอดภัยในระบบสารสนเทศ เรื่อง “การบริหารสิทธิผู้เข้าถึงระบบ”

๔.๕.๓ กรณีมีความจำเป็นต้องให้สิทธิพิเศษกับผู้ใช้ หมายถึง ผู้ใช้ที่มีสิทธิสูงสุด ต้องมีการพิจารณาการควบคุมผู้ใช้ที่มีสิทธิพิเศษนั้นอย่างรัดกุมเพียงพอโดยใช้ปัจจัยต่อไปนี้ประกอบการพิจารณา

- ๑) ควรได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากผู้ดูแลระบบงานนั้น ๆ
- ๒) ควรควบคุมการใช้งานอย่างเข้มงวด เช่น กำหนดให้มีการควบคุมการใช้งานเฉพาะกรณีจำเป็นเท่านั้น
- ๓) ควรกำหนดระยะเวลาการใช้งานและระงับการใช้งานทันที เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าว
- ๔) ควรมีการเปลี่ยนรหัสผ่านอย่างเคร่งครัด เช่น ทุกครั้งหลังหมดความจำเป็นในการใช้งานหรือในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้งานเป็นระยะเวลานาน ก็ควรเปลี่ยนรหัสผ่านทุก ๖ เดือน เป็นต้น

๔.๖ การบริหารจัดการการเข้าถึงข้อมูลตามระดับชั้นความลับ

๔.๖.๑ ผู้ดูแลระบบ ต้องกำหนดชั้นความลับของข้อมูล วิธีปฏิบัติในการจัดเก็บข้อมูล และวิธีปฏิบัติในการควบคุมการเข้าถึงข้อมูลแต่ละประเภท ชั้นความลับทั้งการเข้าถึงโดยตรงและการเข้าถึงผ่านระบบงานรวมถึงวิธีการทำลายข้อมูลแต่ละประเภทชั้นความลับ

๔.๖.๒ เจ้าของข้อมูล จะต้องมีการสอบถามความเหมาะสมของสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้งานเหล่านี้อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสิทธิต่าง ๆ ที่ให้ไว้ยังคงมีความเหมาะสม

๔.๖.๓ วิธีปฏิบัติในการควบคุมการเข้าถึงข้อมูลแต่ละประเภทชั้นความลับ ทั้งการเข้าถึงโดยตรงและการเข้าถึงผ่านระบบงาน ผู้ดูแลระบบต้องกำหนดรายชื่อผู้ใช้งาน (User account) และรหัสผ่าน (Password) เพื่อใช้ในการตรวจสอบตัวตนจริงของผู้ใช้ข้อมูลในแต่ละชั้นความลับของข้อมูล

๔.๖.๔ การรับส่งข้อมูลสำคัญผ่านเครือข่ายสาธารณะ ควรได้รับการเข้ารหัส (Encryption) ที่เป็นมาตรฐานสากล

๔.๖.๕ ควรมีการกำหนดให้เปลี่ยนรหัสผ่านตามระยะเวลาที่กำหนดของระดับ
ความสำคัญของข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในคู่มือความปลอดภัยในระบบ
สารสนเทศ เรื่อง “การบริหารสิทธิผู้เข้าถึงระบบ”

๔.๖.๖ ควรมีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลในกรณีที่น่าเครื่อง
คอมพิวเตอร์ออกนอกพื้นที่ของกรม เช่น ส่งเครื่องคอมพิวเตอร์ไปตรวจซ่อม
ควรสำรองและลบข้อมูลที่เก็บอยู่ในสื่อบันทึกก่อน เป็นต้น

๕. การควบคุมการเข้าใช้งานระบบจากภายนอกศูนย์ ต้องกำหนดให้มีการควบคุมการใช้งานระบบ ที่ผู้ดูแลระบบได้ติดตั้งไว้ภายในองค์กร เพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยของระบบจากภายนอก โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๕.๑ การเข้าสู่ระบบระยะไกล (Remote access) ผู้ระบบเครือข่ายขององค์กร ต้องควบคุม
บุคคลที่จะเข้าสู่ระบบขององค์กรจากระยะไกลโดยกำหนดมาตรการการรักษา
ความปลอดภัยที่เพิ่มขึ้นจากมาตรฐานการเข้าสู่ระบบภายใน

๕.๒ วิธีการใด ๆ ก็ตามที่สามารถเข้าถึงข้อมูลหรือระบบข้อมูลจากระยะไกล ต้องได้รับการอนุมัติ
จากผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารก่อน และมีการควบคุมอย่าง
เข้มงวดก่อนนำมาใช้ และผู้ใช้ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของกรมในการเข้าสู่ระบบและ
ข้อมูลอย่างเคร่งครัด

๕.๓ การให้สิทธิในการเข้าสู่ระบบจากระยะไกล ผู้ใช้ต้องแสดงหลักฐานระบุเหตุผลหรือความ
จำเป็นในการดำเนินงานกับองค์กรอย่างเพียงพอและต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ
อย่างเป็นทางการ

๕.๔ มีการควบคุม Port ที่ใช้ในการเข้าสู่ระบบอย่างรัดกุม

๕.๕ การอนุญาตให้ผู้ใช้เข้าสู่ระบบข้อมูลจากระยะไกลต้องอยู่บนพื้นฐานของความจำเป็นเท่านั้น
และไม่ควรเปิดพอร์ตทิ้งไว้โดยไม่จำเป็น ช่องทางดังกล่าวควรตัดการเชื่อมต่อ เมื่อไม่ได้ใช้งานแล้ว
และจะเปิดให้ใช้ได้เมื่อมีการร้องขอที่จำเป็นเท่านั้น

๖. การพิสูจน์ตัวตนสำหรับผู้ใช้ที่อยู่ภายนอก

๖.๑ ผู้ใช้ระบบทุกคนเมื่อจะเข้าใช้งานระบบต้องผ่านการพิสูจน์ตัวตนจากระบบขององค์กร ดังนี้

๖.๑.๑ แสดงชื่อผู้ใช้งาน (Username)

๖.๑.๒ ใส่รหัสผ่าน (Password)

๗. หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ใช้งาน (User Responsibility)

๗.๑ การใช้งานรหัสผ่าน (Password Use)

๗.๑.๑ ให้ผู้ใช้เปลี่ยนรหัสผ่านชั่วคราวที่ได้รับแจ้งจากผู้ดูแลระบบทันทีที่เข้าใช้งานเป็น
ครั้งแรก

๗.๑.๒ ตั้งรหัสผ่านให้มีความยาวไม่น้อยกว่า ๘ ตัวอักษร ที่ยากต่อการเดา มีการผสมกันระหว่างตัวเลข ตัวอักษรและสัญลักษณ์เข้าด้วยกัน และเปลี่ยนรหัสผ่าน ทุก ๖ เดือน

๗.๑.๓ ไม่ควรจดหรือบันทึกรหัสผ่านไว้ในสถานที่ที่ง่ายต่อการสังเกตเห็นของบุคคลอื่นหรือบันทึกไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการจำ

๗.๑.๔ ผู้ใช้ที่มีสิทธิตามบัญชีผู้ใช้ต้องไม่อนุญาตให้ผู้อื่นใช้บัญชีผู้ใช้ของตนเองเพื่อเข้าใช้ระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายของกรม และต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากบัญชีผู้ใช้งานของตน

๗.๑.๕ กลุ่มผู้ใช้งานที่มีการใช้งานบัญชีผู้ใช้งานและรหัสผ่านเดียวกันจะต้องร่วมกันรับผิดชอบหากมีความเสียหาย หรือมีปัญหาเกิดขึ้นกับระบบที่เข้าถึง

๗.๒ ให้ปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานอยู่เมื่อใช้งานเสร็จสิ้น หรือเมื่อยุติการใช้งานนานเกินกว่า ๓ ชั่วโมง

๗.๓ เมื่อไม่มีการใช้งานระบบเป็นระยะเวลาหนึ่ง เป็นเวลา ๓๐ นาที ให้ระบบทำการ Logout ผู้ใช้ออกจากระบบโดยอัตโนมัติ

๗.๔ ให้ทำการตั้งค่า Screen Server ของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่รับผิดชอบให้มีการล็อกหน้าจอหลังจากที่ไม่ได้ใช้งานนานเกินกว่า ๑๕ นาที และมีการป้องกันด้วยรหัสผ่านด้วย

๗.๕ ให้ Logout ออกจากระบบทันทีที่ใช้งานเสร็จ

๗.๖ เครื่องโทรสาร เครื่องถ่ายเอกสาร ควรได้รับการป้องกันจากการใช้งานที่ไม่ได้รับอนุญาต ด้วยการล็อกกุญแจ หรือรหัสผ่าน

๗.๗ ให้แต่ละฝ่ายมีผู้รับผิดชอบจัดทำทะเบียนสินทรัพย์ และปรับปรุงให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

๗.๘ ให้จัดเก็บสื่อบันทึกข้อมูล ข้อมูล เอกสารสำคัญไว้ในตู้นิรภัยและล็อกกุญแจ ไม่วางทิ้งไว้ในที่เปิดเผย

๗.๙ เอกสารข้อมูลที่มีความสำคัญควรนำออกจากเครื่องพิมพ์ทันที

๗.๑๐ ในกรณีที่น่าเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ไปใช้งานนอกกรม จะต้องขออนุญาตจากกรมอย่างเป็นทางการก่อน และให้ระมัดระวังรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ที่นำไปใช้งานนอกสถานที่มิให้เกิดความเสียหาย หรือสูญหาย รวมทั้งให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล ป้องกันมิให้บุคคลอื่นเข้าถึงข้อมูลภายในเครื่องได้ เพื่อป้องกันมิให้ข้อมูลที่อยู่ในคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ดังกล่าวรั่วไหล

๘. ข้อกำหนดเกี่ยวกับประเภทข้อมูล ลำดับชั้นความลับของข้อมูล เวลาที่ได้เข้าถึง และช่องทางการเข้าถึง

๘.๑ ประเภทข้อมูลขององค์กร แบ่งได้ดังนี้

๘.๑.๑ ข้อมูลสารสนเทศด้านการบริหาร

๑) นโยบาย

๒) ข้อมูลยุทธศาสตร์

- ๓) ข้อมูลคำรับรองการปฏิบัติราชการ
- ๔) ข้อมูลบุคลากร
- ๕) ข้อมูลงบประมาณการเงินและบัญชี

๘.๑.๒ ข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการและปฏิบัติงาน

- ๑) ข้อมูลกฎ ระเบียบ กฎหมาย
- ๒) ข้อมูลการติดต่อสื่อสารภายในกรม
- ๓) ข้อมูลการรายงานผลการปฏิบัติราชการ
- ๔) ข้อมูลการดำเนินงานตามภารกิจของกรมโรงงาน

๘.๑.๓ ข้อมูลสารสนเทศด้านการให้บริการ (หน้าWeb)

- ๑) ข้อมูลทั่วไปของโรงงาน
- ๒) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบการวัตถุดิบทราย
- ๓) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจดทะเบียนเครื่องจักร
- ๔) ข้อมูลสถิติโรงงาน

๘.๒ ลำดับความสำคัญหรือลำดับชั้นความลับของข้อมูล

ในแนวทางตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ ซึ่งระเบียบดังกล่าวเป็นมาตรการที่ละเอียด รอบคอบ ถือว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และในการรักษาความปลอดภัยของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยได้กำหนดกระบวนการและกรรมวิธีต่อเอกสารที่สำคัญไว้ ดังนี้

๘.๒.๑ การกำหนดชั้นความลับ ตามความสำคัญของข้อมูลในเอกสาร กำหนดไว้ ๓ ระดับ ได้แก่ ลับ ลับมาก ลับที่สุด และมีการกำหนดความรับผิดชอบ ให้แก่ผู้มีอำนาจกำหนดชั้นความลับเป็นผู้พิจารณาแหล่งที่มาของเครื่องจักรกำหนดระดับชั้นความลับของเอกสาร และการยกเลิกหรือปรับระดับชั้นความลับของเอกสารตามความจำเป็น

๘.๒.๒ การควบคุมเอกสาร โดยกำหนดให้มาตรการควบคุมต่างๆ คือ การจัดทำทะเบียน การตรวจสอบ การจัดทำเอกสาร การทำสำเนาและการแปล การโอน การส่งและการรับ การเก็บรักษา การยืม การทำลาย การปฏิบัติในเวลาฉุกเฉิน เวลาสูญหาย รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลในเอกสาร

๘.๓ เวลาที่ได้เข้าถึง

๘.๓.๑ การเข้าถึงสารสนเทศในเวลาราชการ (เวลา ๐๘.๓๐ น. – ๑๖.๓๐ น.)

๘.๓.๒ การเข้าถึงสารสนเทศนอกเวลาราชการ (นอกช่วงเวลา ๐๘.๓๐ น. – ๑๖.๓๐ น.)

๘.๓.๓ การเข้าถึงสารสนเทศในช่วงเวลาวันหยุดราชการ (วันหยุดราชการ และวันหยุดนักขัตฤกษ์)

๘.๓.๔ การเข้าถึงในช่วงเวลาพิเศษเป็นรายครั้ง ต้องระบุช่วงเวลาและจำนวนระยะเวลา การเข้าถึง ระยะเวลาการเข้าถึง ได้แก่

- ๑) ๑ - ๓ วัน
- ๒) ๑ สัปดาห์
- ๓) ๑ เดือน
- ๔) ครึ่งปีงบประมาณ
- ๕) ตามเวลาที่ร้องขอ

๘.๔ ช่องทางการเข้าถึง

- ๘.๔.๑ ติดต่อด้วยตนเอง (เข้าถึงได้ในเวลาราชการ)
- ๘.๔.๒ เคาน์เตอร์บริการ (เข้าถึงได้ในเวลาราชการ)
- ๘.๔.๓ โทรศัพท์หรือโทรสาร (เข้าถึงได้ในเวลาราชการ)
- ๘.๔.๔ หนังสือหรือบันทึกข้อความ
- ๘.๔.๕ ระบบแลน (เข้าถึงได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ)
- ๘.๔.๖ ระบบอินเทอร์เน็ต (เข้าถึงได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ)
- ๘.๔.๗ ระบบอินเทอร์เน็ต (เข้าถึงได้ทุกช่วงเวลา)
- ๘.๔.๘ ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (เข้าถึงได้ทุกช่วงเวลา)
- ๘.๔.๙ เว็บไซต์ (เข้าถึงได้ทุกช่วงเวลา หรือในช่วงเวลาพิเศษที่กำหนด)
- ๘.๔.๑๐ การประชุมทางไกล (เข้าได้ในเวลาราชการและช่วงเวลาพิเศษเป็นรายครั้ง)

๘.๕ ระดับชั้นการเข้าถึงแบ่งตามกลุ่มผู้ใช้งาน ดังนี้

- ๘.๕.๑ ระดับชั้นสำหรับผู้บริหาร
 - เข้าถึงข้อมูลได้ทุกระบบ
- ๘.๕.๒ ระดับชั้นสำหรับผู้ใช้งานภายใน
 - เข้าถึงข้อมูลได้ตามสิทธิที่ได้รับ
- ๘.๕.๓ ระดับชั้นสำหรับผู้ใช้งานนอก
 - เข้าถึงข้อมูลที่เปิดเผยได้
- ๘.๕.๔ ระดับชั้นสำหรับผู้ประกอบการ
 - เข้าถึงข้อมูลได้ตามสิทธิที่ได้รับ
- ๘.๕.๕ ระดับชั้นสำหรับผู้ดูแลระบบหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
 - บริหารจัดการข้อมูลในระบบที่ได้รับมอบหมาย
 - กำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลให้แก่ผู้ใช้ทุกระดับตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ ๒

แนวปฏิบัติการควบคุมการเข้าออกห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (ห้อง Server) (Security Control of Server Room)

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมการเข้าใช้งานห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (ห้อง Server) ป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติหน้าที่เข้าถึง ล่วงรู้ แก่ไข เปลี่ยนแปลงระบบสารสนเทศ ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลและระบบข้อมูลของกรม จึงได้มีการกำหนดกระบวนการควบคุมการเข้าออกที่แตกต่างกันของกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่มีความจำเป็นต้องเข้าออกห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย

๒. บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ

๒.๑ ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

- อนุมัติสิทธิเข้าออกพื้นที่ใช้งานห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย
- อนุมัติกระบวนการควบคุมการเข้าออกห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย

๒.๒ ผู้ดูแลระบบห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย

- ตรวจสอบดูแลบุคคลที่ขออนุญาตเข้ามาภายในห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายให้ปฏิบัติตามระเบียบ และกฎเกณฑ์ของห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายอย่างเคร่งครัด
- ตรวจสอบให้มั่นใจว่าบุคคลที่ได้ผ่านเข้าออกห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ต้องติดบัตรผู้มาติดต่อ (Visitor) หรือบัตรประจำตัวขององค์กรนั้น ๆ แล้ว เท่านั้น

๓. กระบวนการควบคุมการเข้าออกห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย

๓.๑ ผู้ดูแลระบบห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย และเจ้าหน้าที่กรม มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

- ๓.๑.๑ ผู้ดูแลระบบห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ต้องทำการกำหนดสิทธิบุคคลในการเข้าห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย โดยเฉพาะบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องภายใน และมี การบันทึก “ทะเบียนผู้มีสิทธิเข้าออกพื้นที่” เช่น เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานคอมพิวเตอร์ (Computer Operator) เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบ (System Administrator) เป็นต้น
- ๓.๑.๒ สิทธิในการเข้าออกห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายของเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องได้รับการอนุมัติจากผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นลายลักษณ์อักษร โดยสิทธิของเจ้าหน้าที่แต่ละคนขึ้นอยู่กับหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานภายในห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย
- ๓.๑.๓ ต้องจัดทำระบบการจับเก็บบันทึกการเข้าออก ตามกระบวนการที่ระบุไว้ในเอกสาร “บันทึกการเข้า-ออก ห้อง Server”
- ๓.๑.๔ กรณีเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องประจำ มีความจำเป็นต้องเข้าออกห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายต้องมีการควบคุมอย่างรัดกุม

๓.๑.๕ การเข้าถึงห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ต้องมีการลงบันทึกตามแบบฟอร์มที่ระบุไว้ในเอกสาร “บันทึกการเข้า-ออก ห้อง Server”

๓.๒ ผู้มาติดต่อจากหน่วยงานภายนอก มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

๓.๒.๑ ผู้มาติดต่อจากหน่วยงานภายนอกทุกคน ต้องกรอกข้อมูลในเอกสาร “แบบฟอร์มการเข้า-ออก ห้อง SERVER” ให้เรียบร้อยและส่งมายังเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบล่วงหน้าอย่างน้อย ๑ ชั่วโมง หรือ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของกรมที่รับผิดชอบในงานนั้น ๆ ไม่สามารถมาด้วยตนเองได้ ให้ลงลายมือชื่อและลงนามรับรองกำกับในเอกสาร “แบบฟอร์มการเข้า-ออก ห้อง SERVER” ตามปกติและมอบหมายให้เจ้าหน้าที่กลุ่มงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ทำหน้าที่พาคูคณภายนอกเข้าห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย

๓.๒.๒ เมื่อได้รับการอนุมัติแล้วเอกสารจะถูกส่งกลับไปยังผู้ขอเข้าใช้งาน และผู้ขอเข้าใช้งานต้องนำเอกสารที่ลงลายมือรับรองการอนุมัติแล้ว มาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งทำการแลกบัตรที่ใช้ระบุตัวตน เช่น บัตรประชาชน หรือใบอนุญาตขับขี่ เพื่อรับบัตรผู้ติดต่อ “Visitor” แล้วทำการลงบันทึกข้อมูลลงในสมุดบันทึก ตามที่ระบุไว้ในเอกสาร “บันทึกการเข้า-ออก ห้อง Server” ทั้งก่อนและหลังการเข้าใช้งานห้องทุกครั้ง

๓.๒.๓ ผู้มาติดต่อจากหน่วยงานภายนอก ที่นำอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานภายในองค์กร มาปฏิบัติงานที่ห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ต้องบันทึกรายการอุปกรณ์ในแบบฟอร์มการขออนุญาตเข้าออกตามที่ระบุไว้ในเอกสาร “บันทึกการเข้า-ออก ห้อง Server”

๓.๒.๔ ผู้มาติดต่อจากหน่วยงานภายนอกต้องแลกบัตร ณ จุดที่กำหนดแลกบัตรของกรม และต้องติดบัตรผ่านตรงจุดที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนตลอดเวลาที่อยู่ในกรม

๓.๒.๕ ผู้มาติดต่อจากหน่วยงานภายนอก ต้องคืนบัตรผู้ติดต่อ “Visitor” กับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องตรวจสอบการคืนบัตร

๓.๒.๖ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ควรตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในสมุดบันทึกและแบบฟอร์มการขออนุญาตเข้าออกเป็นประจำทุกเดือน

ส่วนที่ ๓

แนวปฏิบัติการควบคุมการเข้าถึงและใช้บริการระบบเครือข่าย (Network Access Control)

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่เข้าถึงล่วงรู้ แก่ไขเปลี่ยนแปลงระบบเครือข่ายและการสื่อสารที่สำคัญ ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลและระบบสารสนเทศของกรม โดยมีการกำหนดกระบวนการควบคุมการเข้าใช้งานเครือข่ายที่แตกต่างกันของกลุ่มเครือข่ายต่าง ๆ ตามการแบ่งแยกเครือข่ายเป็น VLAN

๒. กระบวนการควบคุมการเข้าถึงและใช้บริการระบบเครือข่าย

๒.๑ การใช้งานบริการเครือข่าย

- ๒.๑.๑ การควบคุมการเข้าถึงเครือข่าย (Network Control) ผู้ดูแลระบบจำกัดสิทธิการใช้งานเพื่อควบคุมผู้ใช้ให้สามารถใช้งานเฉพาะเครือข่ายที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น
- ๒.๑.๒ การใช้งานบริการเครือข่ายห้ามผู้ใช้งานกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นการขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีแห่งสาธารณชน โดยผู้ใช้งานรับรองว่าหากมีการกระทำการใด ๆ ดังกล่าว ย่อมถือว่าอยู่นอกเหนือความรับผิดชอบของกรม
- ๒.๑.๓ กรมไม่อนุญาตให้ผู้ใช้งานกระทำการใด ๆ ที่เข้าข่ายลักษณะเพื่อการค้าหรือการแสวงหาผลกำไรผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์และเครือข่าย เช่น การประกาศแจ้งความ การซื้อหรือการจำหน่ายสินค้า การนำข้อมูลไปซื้อขาย การรับบริการค้นหาข้อมูล โดยคิดค่าบริการ การให้บริการโฆษณาสินค้า หรือการเปิดบริการอินเทอร์เน็ตแก่บุคคลทั่วไปเพื่อแสวงหากำไร
- ๒.๑.๔ ผู้ใช้งานต้องไม่ละเมิดต่อผู้อื่น คือ ผู้ใช้งานต้องไม่อ่าน เขียน ลบ เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขใด ๆ ในส่วนที่มีใช้ของตนโดยไม่ได้รับอนุญาต การบุกรุก (Hack) เข้าสู่บัญชีผู้ใช้งาน (User Account) ของผู้อื่น การเผยแพร่ข้อความใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายเสื่อมเสียแก่ผู้อื่น การใช้ภาษาไม่สุภาพหรือการเขียนข้อความที่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย ถือเป็น การละเมิดสิทธิของผู้อื่นทั้งสิ้น ผู้ใช้งานต้องรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว กรมไม่มีส่วนร่วมรับผิดชอบความเสียหายดังกล่าว
- ๒.๑.๕ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าใช้งานโดยมิได้รับอนุญาต การบุกรุกหรือพยายามบุกรุกเข้าสู่ระบบ ถือว่าเป็นการพยายามรุกรานขัดขวางห้ามของทางราชการ
- ๒.๑.๖ กรมให้บัญชีผู้ใช้งาน (User Account) เป็นการเฉพาะบุคคลเท่านั้น ผู้ใช้งานจะโอนหรือจ่ายแจกสิทธินี้ให้กับผู้อื่นไม่ได้
- ๒.๑.๗ บัญชีผู้ใช้งาน (User Account) ที่กรมให้กับผู้ใช้งานนั้น ผู้ใช้งานต้องเป็นผู้รับผิดชอบผลต่าง ๆ อันอาจจะเกิดขึ้น รวมถึงผลเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดจากบัญชีผู้ใช้งาน (User Account) นั้น ๆ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า ผลเสียหายนั้นเกิดจากการกระทำของผู้อื่น

๒.๑.๘ ห้ามเปิดหรือใช้งานโปรแกรมประเภท Peer-to-Peer หรือโปรแกรมที่มีความเสี่ยง
เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา

๒.๑.๙ ห้ามเปิดหรือใช้งานโปรแกรมออนไลน์ทุกประเภท เพื่อความบันเทิงในระหว่าง
ปฏิบัติงาน

๒.๒ ผู้ดูแลระบบเครือข่ายและเจ้าหน้าที่กรมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๒.๒.๑ ผู้ดูแลระบบเครือข่ายต้องทำการกำหนดสิทธิบุคคลในการเข้า-ออก ห้องควบคุม
ระบบเครือข่ายโดยเฉพาะบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องภายในและมีการบันทึก
“ทะเบียนผู้มีสิทธิเข้าออกพื้นที่” เช่น เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานคอมพิวเตอร์
(Computer Operator) เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบ (System Administrator) เป็นต้น

๒.๒.๒ สิทธิการเข้า-ออกห้องต่าง ๆ ภายในห้องควบคุมระบบเครือข่ายของเจ้าหน้าที่
แต่ละคน ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้อำนวยการกลุ่มบริการอุปกรณ์และระบบ
เครือข่ายเป็นลายลักษณ์อักษร โดยสิทธิของเจ้าหน้าที่แต่ละคนขึ้นอยู่กับหน้าที่
การปฏิบัติงานภายในห้องควบคุมระบบเครือข่าย

๒.๒.๓ ต้องจัดทำระบบเก็บบันทึกการเข้า-ออกกรรมตามกระบวนการที่ระบุไว้ในเอกสาร
“แบบบันทึกการเข้า-ออกห้อง Sever”

๒.๒.๔ กรณีเจ้าหน้าที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องประจำมีความจำเป็นต้องเข้าออกห้องควบคุม
ระบบเครือข่ายก็ต้องมีการควบคุมอย่างรัดกุม

๒.๒.๕ การเข้าถึงห้องควบคุมระบบเครือข่ายต้องมีการลงบันทึกตามแบบฟอร์มที่ระบุไว้
ในเอกสาร “แบบบันทึกการเข้า-ออกห้อง Sever”

๒.๓ ผู้ติดต่อจากหน่วยงานภายนอกมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๒.๓.๑ ผู้ติดต่อจากหน่วยงานภายนอกทุกคนต้องทำการลงบันทึกข้อมูลลงในสมุดบันทึก
ตามที่ระบุไว้ในเอกสาร “แบบบันทึกการเข้า-ออกห้อง Sever”

๒.๓.๒ ผู้ติดต่อจากหน่วยงานภายนอกที่นำอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการ
ปฏิบัติงาน ภายในกรมมาปฏิบัติงานที่ห้องควบคุมระบบเครือข่ายต้องลงบันทึก
รายการอุปกรณ์ในแบบฟอร์มการขออนุญาตเข้าออกตามที่ระบุไว้ในเอกสาร
“แบบฟอร์มการเข้า-ออกห้อง Sever” ให้ถูกต้องชัดเจน

๒.๓.๓ เจ้าหน้าที่ควรตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในสมุดบันทึกเป็นประจำทุกเดือน

๒.๓.๔ การยืนยันตัวบุคคลสำหรับผู้ใช้ที่อยู่นอกองค์กร (User Authentication for
External Conductions) การเข้าใช้งานระบบเครือข่าย และระบบสารสนเทศ
ของกรม จากภายนอก ต้องมีการระบุตัวตนของผู้ใช้งานและการพิสูจน์ยืนยัน
ตัวตน ด้วยชื่อผู้ใช้ และรหัสผ่านเพื่อยืนยัน และตรวจสอบความถูกต้องก่อน
เข้าใช้งาน

๒.๔ การระบุอุปกรณ์บนเครือข่าย

- ๒.๔.๑ ผู้ดูแลระบบต้องกำหนดให้อุปกรณ์บนเครือข่ายสามารถระบุและพิสูจน์ตัวตนเพื่อบ่งบอกว่าการเชื่อมต่อบนเครือข่ายมาจากอุปกรณ์หรือสถานที่ที่ได้รับอนุญาตแล้ว เพื่อจำกัดสิทธิในการใช้ งานระบบสารสนเทศของกรม
- ๒.๔.๒ ให้ใช้หมายเลข IP address เป็นการระบุตัวตนของอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อเข้ากับเครือข่าย
- ๒.๔.๓ กำหนดให้เครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ดูแลระบบเท่านั้นที่สามารถเชื่อมต่อไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย และอุปกรณ์เครือข่ายของกรม โดยมีการยืนยันตัวบุคคลด้วยชื่อผู้ใช้และการใช้รหัสผ่าน
- ๒.๔.๔ จัดทำตารางการใช้งาน IP address ภายในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของสถาบัน โดยต้องมีการทบทวนและปรับปรุงตารางดังกล่าว อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง
- ๒.๔.๕ ป้องกัน IP address ภายในของระบบเครือข่ายของกรม มิให้หน่วยงานภายนอกรับรู้
- ๒.๔.๖ ผู้ดูแลระบบมีการเก็บบัญชีการขอเชื่อมต่อเครือข่าย ได้แก่ รายชื่อผู้ขอใช้บริการ รายละเอียดเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ขอใช้บริการ IP Address และสถานที่ติดตั้ง
- ๒.๔.๗ กรณีอุปกรณ์ที่มีการเชื่อมต่อจากเครือข่ายภายนอก ต้องมีการระบุหมายเลขอุปกรณ์ว่าสามารถเข้าเชื่อมต่อกับเครือข่ายภายในได้หรือไม่สามารถเชื่อมต่อได้
- ๒.๔.๘ อุปกรณ์เครือข่ายต้องสามารถตรวจสอบ IP Address ของทั้งต้นทางและปลายทางได้

๒.๕ การป้องกันพอร์ตที่ใช้สำหรับตรวจสอบและปรับแต่งระบบ

- ๒.๕.๑ ผู้ดูแลระบบต้องกำหนดการเปิด - ปิด พอร์ตของอุปกรณ์เครือข่ายเพื่อควบคุมการเข้าถึงต่อพอร์ตของอุปกรณ์เครือข่ายต่างๆ โดยจะปิดพอร์ตที่เสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเครือข่าย
- ๒.๕.๒ บุคคลภายนอกเข้ามาติดต่อหรือเข้ามาดำเนินการใดๆ ในห้องควบคุมระบบคอมพิวเตอร์จะต้องลงชื่ออนุญาตการเข้า-ออกใน “แบบฟอร์มการเข้า-ออกพื้นที่” ให้ถูกต้องและได้รับการอนุมัติจากผู้อำนวยการกลุ่มบริการอุปกรณ์และระบบเครือข่ายก่อน ซึ่งต้องมีเจ้าหน้าที่อยู่กับบุคคลที่เข้ามาติดต่อตลอดเวลา
- ๒.๕.๓ บุคคลภายนอกเข้ามาดำเนินการบำรุงรักษาบริหารจัดการพอร์ตของอุปกรณ์เครือข่ายหรือบริหารจัดการผ่านระบบเครือข่ายต้องได้รับการอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น
- ๒.๕.๔ ต้องยกเลิกหรือปิดพอร์ตและบริการบนอุปกรณ์เครือข่ายที่ไม่มีความจำเป็นในการใช้งาน

๒.๖ การแบ่งแยกเครือข่าย

- ๒.๖.๑ ผู้ดูแลระบบต้องจัดแบ่งเครือข่ายตามกลุ่มของผู้ใช้งาน เพื่อควบคุมการเข้าถึงเครือข่าย โดยไม่ได้รับอนุญาต
- ๒.๖.๒ จัดแบ่งเครือข่ายภายในและเครือข่ายภายนอก เพื่อความปลอดภัยในการใช้งานระบบสารสนเทศ ซึ่งมีการควบคุมและป้องกันการบุกรุกอย่างเป็นระบบ
- ๒.๖.๓ ติดตั้ง Fire Wall เพื่อป้องกันทางเข้าเครือข่ายของกรมจากผู้ไม่หวังดี

๒.๗ การควบคุมการเชื่อมต่อทางเครือข่าย (Network Connection Control)

ผู้ดูแลระบบต้องทำการแบ่งแยกเครือข่ายตามความจำเป็นของหน่วยงาน และสอดคล้องกับนโยบายควบคุมการเข้าถึงหรือความต้องการในการเข้าถึงเครือข่าย และระบบงาน อาทิ ความต้องการของผู้ใช้งานกลุ่มต่าง ๆ หรือของผู้บริหาร รวมไปถึงคุณค่าและชั้นความลับของ ข้อมูลที่ใช้งานอยู่ภายในเครือข่ายของหน่วยงานตลอดจนการแบ่งตามโครงสร้างองค์กร โครงสร้าง ภายภาพตามพื้นที่ หรือตามกลุ่มของบริการสารสนเทศกลาง กลุ่มผู้ใช้งาน และกลุ่มบริการอุปกรณ์ และระบบเครือข่าย ฯลฯ โดยการใช้ขีดความสามารถของอุปกรณ์เครือข่าย ทำการแยกเครือข่าย และควบคุมการเข้าถึงเครือข่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต ดังนี้

๒.๗.๑ มีการประเมินความเสี่ยงสำหรับการจัดแบ่งเครือข่ายภายในหน่วยงาน และกำหนด มาตรการป้องกันสำหรับเครือข่ายย่อยที่ได้มีการจัดแบ่ง

๒.๗.๒ มีการจัดแบ่งเครือข่ายภายในหน่วยงานออกเป็นเครือข่ายภายในและเครือข่ายภายนอก

๒.๗.๓ ทำการแบ่งแยกเครือข่ายตามกลุ่มของบริการผู้ใช้งาน และระบบงานต่าง ๆ ของ หน่วยงาน

๒.๗.๔ ผู้ที่อยู่ในวงเครือข่ายย่อยหนึ่งจะไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่อยู่ในอีกวงเครือข่ายหนึ่งได้

๒.๗.๕ มีการควบคุมการเข้าถึงทางกายภาพสำหรับเครือข่ายย่อย เพื่อป้องกันการเข้าถึง ทางกายภาพต่อเครือข่ายย่อยและป้องกันการเปลี่ยนแปลงแก้ไขสัญญาณ ดักแอบดู ข้อมูลบนเครือข่าย หรืออื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

๒.๗.๖ มีการใช้ไฟร์วอลล์กัน หรือแบ่งเครือข่ายภายในออกเป็นเครือข่ายย่อย ๆ

๒.๗.๗ มีการกรองและจำกัดการไหลของข้อมูลระหว่างเครือข่ายย่อย

๒.๗.๘ มีการใช้เกตเวย์เพื่อควบคุมการเข้าถึงเครือข่าย ทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายควบคุมการเข้าถึงและนโยบายการใช้งานบริการเครือข่าย ของหน่วยงาน

๒.๗.๙ ทำการแบ่งแยกเครือข่ายออกเป็นส่วนๆ รวมทั้งควบคุมการไหลของข้อมูลระหว่าง เครือข่ายย่อยเหล่านั้น ด้วยวิธีการทำ IP Switching

๒.๗.๑๐ มีการแยกวงของเครือข่ายไร้สายออกจากเครือข่ายส่วนอื่นๆ ของหน่วยงาน มีการแยกกลุ่มเครือข่ายเป็น ๓ ประเภทใหญ่ๆ คือ (๑) ระบบเครือข่ายภายใน (๒) ระบบเครือข่ายภายนอก และ (๓) ส่วนที่มีความสำคัญสูง DMZ Zone (Demilitarized Zone) ที่เชื่อมต่อทั้งเครือข่ายภายในและเครือข่ายภายนอก

๒.๗.๑๑ ผู้ดูแลระบบต้องมีการทบทวน ปรับปรุงสิทธิในการเข้าถึงและการใช้งานของผู้ใช้ ให้เหมาะสมกับลักษณะงาน

๒.๘ การควบคุมการจัดเส้นทางบนเครือข่าย (Network Routing Control)

๒.๘.๑ ระบบเครือข่ายทั้งหมดของกรม ที่มีการเชื่อมต่อไปยังระบบเครือข่ายอื่น ๆ ภายนอกกรม ต้องจัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันการบุกรุกติดตั้งประจำทุกเส้นทางที่มีการเชื่อมต่อ

๒.๘.๒ ให้ผู้ดูแลระบบควบคุมจำกัดสิทธิการเข้าถึงไฟล์วอลล์ และ IPS ของกรม ทั้งทางกายภาพและการกำหนดบัญชีผู้ใช้งานบนไฟล์วอลล์ให้มีน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น

๒.๘.๓ ผู้ดูแลระบบจำกัดการเข้าถึงระบบสารสนเทศของกรม โดยกำหนดกฎของไฟล์วอลล์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ รวมทั้งทบทวนกฎไฟล์วอลล์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันกฎในไฟล์วอลล์ที่ขัดแย้งกัน และทำให้ไฟล์วอลล์ทำงานไม่ถูกต้อง

๒.๘.๔ ให้มีการตรวจสอบการแจ้งเตือน ปรับปรุงฐานข้อมูลการโจมตีใหม่ๆ ของ IPS สม่ำเสมอ เพื่อป้องกันกรณีเกิดเหตุบุกรุกขึ้นจริง

ส่วนที่ ๔

แนวปฏิบัติการควบคุมการเข้าถึงระบบปฏิบัติการ (Operating System Access Control)

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้ใช้งาน ได้รับทราบถึงหน้าที่และความรับผิดชอบในการใช้ระบบปฏิบัติการ รวมทั้งทำความเข้าใจตลอดจนปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด อันจะเป็นการป้องกันทรัพยากรและข้อมูลของหน่วยงานให้มีความลับความถูกต้องและมีความพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

๒. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อการเข้าใช้งานที่มั่นคงปลอดภัย

- ๒.๑ ผู้ใช้งานต้องกำหนดรหัสผ่านในการใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ที่รับผิดชอบ ก่อนการเข้าใช้ระบบปฏิบัติการต้องใส่ User และ Password ทุกครั้ง
- ๒.๒ ผู้ใช้งานต้องตั้งค่าการใช้งานโปรแกรมถนอมหน้าจอ (Screen saver) เพื่อทำการล็อกหน้าจอภาพเมื่อไม่มีการใช้งาน หลังจากนั้นเมื่อต้องการใช้งานผู้ใช้บริการต้องใส่รหัสผ่าน (Password) เพื่อเข้าใช้งาน
- ๒.๓ การระบุและยืนยันตัวตนของผู้ใช้งาน (User identification and Authentication) ผู้ดูแลระบบจัดให้ผู้ใช้งานมีชื่อผู้ใช้ (User) และรหัสผ่าน (Password) ที่ไม่ซ้ำซ้อนกันในการเข้าใช้งานระบบปฏิบัติการของเครื่องคอมพิวเตอร์ และต้องให้มีการพิสูจน์ตัวตนก่อนเข้าใช้งาน
- ๒.๔ ผู้ใช้งานต้องไม่อนุญาตให้ผู้อื่นใช้ชื่อผู้ใช้ (Username) และรหัสผ่าน (Password) ของตนในการเข้าใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานร่วมกัน
- ๒.๕ ผู้ใช้งานต้องทำการลงบันทึกออก (Logout) ทันทีเมื่อเลิกใช้งานหรือไม่อยู่ที่หน้าจอเป็นเวลานาน
- ๒.๖ ห้ามเปิดหรือใช้งานโปรแกรมประเภท Peer-to-Peer หรือโปรแกรมที่มีความเสี่ยง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา
- ๒.๗ ซอฟต์แวร์ที่กรมใช้มีลิขสิทธิ์ ผู้ใช้งานสามารถขอใช้งานได้ตามหน้าที่ความจำเป็น และห้ามมิให้ผู้ใช้งานทำการติดตั้งหรือใช้งานซอฟต์แวร์อื่นใดที่ไม่มีลิขสิทธิ์ หากตรวจพบถือว่าเป็นความผิดส่วนบุคคล ผู้ใช้งานรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว
- ๒.๘ ซอฟต์แวร์ที่กรมจัดเตรียมไว้ให้ผู้ใช้งาน ถือเป็นสิ่งจำเป็น ห้ามมิให้ผู้ใช้งานทำการติดตั้ง ถอดถอน เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือทำสำเนาเพื่อนำไปใช้งานที่อื่น
- ๒.๙ ห้ามใช้ทรัพยากรทุกประเภทที่เป็นของกรม เพื่อประโยชน์ทางการค้า
- ๒.๑๐ ห้ามผู้ใช้งานนำเสนอข้อมูลที่ผิดกฎหมาย ละเมิดลิขสิทธิ์ แสดงข้อมูลความ รูปภาพ ที่ไม่เหมาะสมหรือขัดต่อศีลธรรม กรณีผู้ใช้สร้างเว็บเพจบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์
- ๒.๑๑ ผู้ดูแลระบบจะต้องจัดทำหรือจัดให้มีระบบบริหารจัดการรหัสผ่านที่สามารถทำงานเชิงโต้ตอบ (interactive) หรือมีการทำงานในลักษณะอัตโนมัติ ซึ่งเอื้อต่อการกำหนดรหัสผ่านที่มีคุณภาพ

๓. การระบุและยืนยันตัวตนของผู้ใช้งาน (User Identification and Authentication)

ผู้ดูแลระบบต้องกำหนดให้ผู้ใช้งานมีข้อมูลเฉพาะเจาะจงซึ่งสามารถระบุตัวตนของผู้ใช้งาน และเลือกใช้ขั้นตอนทางเทคนิคในการยืนยันตัวตนที่เหมาะสมเพื่อรองรับการกล่าวอ้างว่าเป็นผู้ใช้งานที่ระบุ ดังนี้

- ๓.๑ มีการตั้งชื่อบัญชีผู้ใช้งานในระบบงานที่แตกต่างกัน เช่น บัญชีของผู้ใช้งานทั่วไป บัญชีของผู้ดูแลระบบ บัญชีของผู้ดูแลฐานข้อมูล บัญชีของผู้พัฒนาระบบบัญชีของเจ้าหน้าที่ทางเทคนิคอื่น ๆ เป็นต้น
- ๓.๒ ผู้ใช้งานทุกคนต้องมีชื่อผู้ใช้งานแยกจากกันของแต่ละบุคคล เพื่อใช้ในการพิสูจน์ตัวตนที่แตกต่างกัน
- ๓.๓ ผู้ใช้งานต้องทำการพิสูจน์ตัวตนทุกครั้งก่อนใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยใช้ชื่อผู้ใช้ (Username) และรหัสผ่าน (Password) เพื่อป้องกันผู้ไม่มีสิทธิเข้าใช้งานระบบสารสนเทศ หากการระบุและยืนยันตัวตนของผู้ใช้งานมีปัญหา หรือเกิดความผิดพลาด ผู้ใช้งานแจ้งให้ผู้ดูแลระบบทำการแก้ไข
- ๓.๔ ผู้ใช้งานสำหรับระบบงานที่มีความสำคัญสูง ต้องทำการพิสูจน์ตัวตนด้วยวิธีการทางเทคนิคที่มีความมั่นคงปลอดภัยสูง เช่น ใช้การเข้ารหัสข้อมูล สมาร์ทการ์ด token วิธีการทางชีวภาพ (อาทิ การใช้ลายนิ้วมือ เรตินา ฝ่ามือ เสียง)
- ๓.๕ ผู้ใช้งานที่สามารถเข้าถึงระบบปฏิบัติการได้ จะต้องได้รับการอนุมัติสิทธิการเข้าถึงระบบปฏิบัติการจากผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานหรือเจ้าของระบบงานเท่านั้น
- ๓.๖ ผู้ใช้งานที่เป็นเจ้าของบัญชีผู้ใช้บริการ (Account) ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในผลต่าง ๆ อันจะเกิดขึ้นจากการใช้บัญชีผู้ใช้บริการ (Account) ของเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าผลเสียหายนั้นเกิดจากการกระทำของผู้อื่น
- ๓.๗ ผู้ใช้งานต้องเก็บรักษาบัญชีผู้ใช้บริการ (Account) ไว้เป็นความลับและห้ามเปิดเผยต่อบุคคลอื่น ห้ามโอนจำหน่าย หรือแจกให้ผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา
- ๓.๘ ผู้ใช้งานต้องลงบันทึกเข้า (Login) โดยใช้บัญชีผู้ใช้บริการ (Account) ของตนเอง และทำการลงบันทึกออก (Logout) ทุกครั้ง เมื่อสิ้นสุดการใช้งานหรือหยุดการใช้งานชั่วคราว
- ๓.๙ กำหนดให้มีช่องทางสำหรับให้ผู้ใช้งานสามารถเปลี่ยนรหัสผ่านการเข้าใช้ระบบสารสนเทศได้ด้วยตนเอง
- ๓.๑๐ กรณีผู้ใช้ภายนอกลิ้มรสรหัสผ่าน กำหนดให้ผู้จัดทำหนังสือขอรับรหัสผ่านใหม่พร้อมแนบเอกสารหลักฐานที่ใช้ในขั้นตอนการลงทะเบียนขอรับรหัสผู้ใช้

๔. การบริหารจัดการรหัสผ่าน

ผู้ดูแลระบบต้องมีกระบวนการบริหารรหัสผ่าน รวมทั้งจัดให้มีระบบบริหารจัดการรหัสผ่านที่สามารถทำงานเชิงโต้ตอบ (interactive) หรือมีการทำงานในลักษณะอัตโนมัติ ซึ่งเอื้อต่อการกำหนดรหัสผ่านที่มีคุณภาพ ดังนี้

- ๔.๑ มีการจำกัดระยะเวลาในการพิมพ์รหัสผ่าน และหากผู้ใช้งานพิมพ์รหัสผ่านผิดเกิน ๕ ครั้ง ระบบจะทำการล๊อคสิทธิ์การเข้าถึงของผู้ใช้งาน ทำให้ผู้ใช้งานรายนั้นไม่สามารถเข้าถึงระบบปฏิบัติการได้อีก จนกว่าผู้ดูแลระบบจะดำเนินการปลดล๊อคให้
- ๔.๒ ระบบสามารถยุติการเชื่อมต่อจากเครื่องปลายทางได้ เมื่อพบว่ามีการเข้าพยายามเดารหัสผ่านจากเครื่องปลายทาง
- ๔.๓ อนุญาตให้ผู้ใช้งานสามารถเปลี่ยนรหัสผ่านได้ด้วยตนเอง และต้องยืนยันรหัสผ่านใหม่ที่ตั้งอีกครั้ง
- ๔.๔ ไม่แสดงข้อมูลรหัสผ่านของผู้ใช้งานบนหน้าจอในระหว่างที่ผู้ใช้งานกำลังใส่ข้อมูลรหัสผ่านของตน เช่น ให้แสดงเป็นเครื่องหมายจุด หรือดอกจันบนหน้าจอแทน
- ๔.๕ จัดเก็บรหัสผ่านเดิมของผู้ใช้งานไว้จำนวนหนึ่งเพื่อป้องกันการกลับไปใช้รหัสเดิมที่ได้เคยตั้งไปแล้ว
- ๔.๖ จัดเก็บไฟล์ข้อมูลรหัสผ่านของผู้ใช้งานแยกต่างหากจากข้อมูลของระบบงาน
- ๔.๗ ป้องกันข้อมูลรหัสผ่านที่ได้มีการจัดเก็บไว้ในระบบ และ/หรือ ที่จำเป็นต้องมีการส่งไปในเครือข่าย เพื่อป้องกันการเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น โดยการเข้ารหัสข้อมูลการคำนวณค่าผลรวม (Hash) เพื่อซ่อนข้อมูลรหัสผ่านไว้

๕. การใช้งานโปรแกรมประเภทยูทิลิตี้ (Use of system utilities)

- ๕.๑ กำหนดให้ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นผู้ควบคุมและติดตั้งโปรแกรมประเภทยูทิลิตี้ในกรม
- ๕.๒ โปรแกรมประเภทยูทิลิตี้ที่ติดตั้งใช้งานในกรม ต้องเป็นโปรแกรมที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น
- ๕.๓ ถ้าผู้ใช้งานกระทำการติดตั้งหรือใช้งานโปรแกรมยูทิลิตี้ที่นอกเหนือจากที่ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ติดตั้งให้ และเป็นโปรแกรมที่ไม่มีลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย หากมีความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการละเมิดลิขสิทธิ์ ให้ถือเป็นความผิดส่วนบุคคล โดยผู้ใช้งานต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น หากผู้ใช้งานมีความจำเป็นต้องใช้งานโปรแกรมประเภทยูทิลิตี้เพิ่มเติม ต้องกรอกแบบฟอร์มการขอใช้งานโปรแกรมประเภทยูทิลิตี้ ตามที่ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ

๖. การหมดเวลาใช้งานระบบสารสนเทศ (Session time-out)

- ๖.๑ ต้องกำหนดให้ระบบสารสนเทศ เช่น ระบบงานอุปกรณ์เครือข่าย เป็นต้น มีการตัดและหมดเวลาการใช้งาน รวมปิดการใช้งานด้วย หลังจากที่ไม่มีการใช้งานในช่วงระยะเวลา ๓๐ นาที
- ๖.๒ ให้ผู้ดูแลระบบกำหนดให้ระบบสารสนเทศยุติการใช้งานที่ไม่มีกิจกรรมการใช้งานในช่วงระยะเวลา ๓๐ นาที
- ๖.๓ กำหนดให้ระบบสารสนเทศ ที่มีความสำคัญสูงหรือระบบสารสนเทศที่มีความเสี่ยงสูง มีการตัดและหมดเวลาการใช้งานหลังจากที่ไม่มีการใช้งานในช่วงระยะเวลา ๒๐ นาที เพื่อป้องกันการเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต

ส่วนที่ ๕

แนวปฏิบัติการควบคุมการเข้าถึงโปรแกรมประยุกต์หรือแอปพลิเคชันและสารสนเทศ (Application Information Access Control)

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้าถึงระบบสารสนเทศของกรม และป้องกันการบุกรุกผ่านระบบเครือข่ายจากผู้บุกรุกจากโปรแกรมชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ที่จะสร้างความเสียหายแก่ข้อมูลหรือการทำงานของระบบสารสนเทศให้หยุดชะงักและทำให้สามารถตรวจสอบติดตามพิสูจน์ตัวบุคคลที่ใช้งานระบบสารสนเทศของกรม ได้อย่างถูกต้อง

๒. การจำกัดการเข้าถึงสารสนเทศ (Information Access Control)

- ๒.๑ ผู้ดูแลระบบกำหนดสิทธิ และควบคุมการใช้งานของผู้ใช้งานตามฟังก์ชันการใช้งานที่ได้กำหนดให้สอดคล้องกับมาตรการการควบคุมการเข้าถึงสารสนเทศ
- ๒.๒ ผู้ดูแลระบบ (System Administrator) ต้องกำหนดการลงทะเบียนบุคลากรใหม่ของกรม ควรกำหนดให้มีขั้นตอนปฏิบัติอย่างเป็นทางการเพื่อให้มีสิทธิต่างๆ ในการใช้งานตามความจำเป็นรวมทั้งขั้นตอนปฏิบัติสำหรับการยกเลิกสิทธิการใช้งาน เช่น การลาออก หรือการเปลี่ยนตำแหน่งงานภายในหน่วยงาน เป็นต้น
- ๒.๓ ผู้ดูแลระบบ (System Administrator) ต้องกำหนดสิทธิการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญ เช่น ระบบคอมพิวเตอร์โปรแกรมประยุกต์ (Application) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ระบบเครือข่ายไร้สาย (Wireless LAN) ระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นต้น โดยต้องให้สิทธิเฉพาะการปฏิบัติงาน ในหน้าที่และต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งต้องทบทวนสิทธิดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ
- ๒.๔ ผู้ดูแลระบบ (System Administrator) ต้องกำหนดระยะเวลาในการเชื่อมต่อระบบสารสนเทศ (Limitation of Connection Time) ที่ใช้ในการปฏิบัติงานระบบสารสนเทศต่าง ๆ เมื่อผู้ใช้งานไม่มีการใช้งานระบบสารสนเทศ เกินกว่า ๓๐ นาที ระบบจะยุติการใช้งาน ผู้ใช้งานต้องทำการ Log in เข้าระบบสารสนเทศอีกครั้ง
- ๒.๕ ผู้ดูแลระบบ (System Administrator) ต้องบริหารจัดการสิทธิการใช้งานระบบ และรหัสผ่านของบุคลากร ดังต่อไปนี้
 - ๒.๕.๑ กำหนดการเปลี่ยนแปลงและการยกเลิกรหัสผ่าน (Password) เมื่อผู้ใช้งานระบบลาออก หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือยกเลิกการใช้งาน
 - ๒.๕.๒ กำหนดให้ผู้ให้บริการตอบยืนยันการได้รับรหัสผ่าน (Password)
 - ๒.๕.๓ กำหนดให้ผู้ใช้งานไม่บันทึกหรือเก็บรหัสผ่าน (Password) ไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ในรูปแบบที่ไม่ได้ป้องกันการเข้าถึง

๒.๕.๔ กำหนดชื่อผู้ใช้หรือรหัสผู้ใช้งานต้องไม่ซ้ำกัน

๒.๕.๕ ในกรณีความจำเป็นต้องให้สิทธิพิเศษกับผู้ใช้งานที่มีสิทธิสูงสุด ผู้ใช้งานนั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากผู้บังคับบัญชา โดยมีการกำหนดระยะเวลาการใช้งานและระดับการใช้งานทันทีเมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวหรือพ้นจากตำแหน่ง และมีการกำหนดสิทธิพิเศษที่ได้รับว่าเข้าถึงได้ถึงระดับใดได้บ้างและต้องกำหนดให้รหัสผู้ใช้งานต่างจากรหัสผู้ใช้งานตามปกติ

๒.๕.๖ กรณีที่มีการจ้างเหมาดำเนินงาน (Outsource) ด้านสารสนเทศศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องเป็นผู้กำหนดรหัสการเข้าใช้งานระบบสารสนเทศตามระยะเวลาของการจ้างเหมาดำเนินงาน และต้องปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในคู่มือความปลอดภัยในระบบสารสนเทศ เรื่อง “การบริหารสิทธิผู้เข้าถึงระบบ”

๒.๖ เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ กรมได้กำหนดช่องทางการเข้าถึงระบบสารสนเทศที่สำคัญที่กรมพัฒนาในรูปแบบของ Web base Application โดยเข้าถึงได้ผ่านระบบเครือข่ายภายในของกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถใช้งานได้เฉพาะสำนักงานที่เป็นจุดเชื่อมโยงเครือข่ายดังกล่าว

๒.๗ ผู้ดูแลระบบ (System Administrator) ต้องบริหารจัดการการเข้าถึงข้อมูลตามประเภทชั้นความลับในการควบคุมการเข้าถึงข้อมูลแต่ละประเภทชั้นความลับทั้งการเข้าถึงโดยตรงและการเข้าถึงผ่านระบบงานรวมถึงวิธีการทำลายข้อมูลแต่ละประเภทชั้นความลับ ดังต่อไปนี้

๒.๗.๑ ต้องควบคุมการเข้าถึงข้อมูลแต่ละประเภทชั้นความลับรวมทั้งการเข้าถึงโดยตรงและการเข้าถึงผ่านระบบงาน

๒.๗.๒ ต้องกำหนดรายชื่อผู้ใช้ (Username) และรหัสผ่าน (Password) เพื่อใช้ในการตรวจสอบตัวจริงของผู้ใช้ข้อมูลในแต่ละชั้นความลับของข้อมูล

๒.๗.๓ กำหนดระยะเวลาการใช้งานและระดับการใช้งานทันทีเมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าว

๒.๗.๔ การรับส่งข้อมูลสำคัญผ่านระบบเครือข่ายสาธารณะ และการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นความลับต้องได้รับการเข้ารหัส (Encryption) ที่เป็นมาตรฐานสากล

๒.๗.๕ กำหนดการเปลี่ยนรหัสผ่าน (Password) ตามระยะเวลาที่กำหนดของระดับความสำคัญของข้อมูล

๒.๗.๖ กำหนดมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลในกรณีที่น่าเครื่องคอมพิวเตอร์ออกนอกพื้นที่ของหน่วยงาน เช่น ส่งเครื่องคอมพิวเตอร์ไปตรวจซ่อม ต้องสำรองและลบข้อมูลที่เก็บอยู่ในสื่อบันทึกก่อน เป็นต้น

๒.๘ การควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และสื่อสารเคลื่อนที่ ผู้ดูแลระบบต้องกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับการใช้งานอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ประเภทพกพา อาทิ เครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต อย่างเป็นทางการ รวมทั้งกำหนดมาตรการการใช้งานอย่างปลอดภัยที่เหมาะสมต่าง ๆ ดังนี้

- (๑) มีการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงจากลักษณะการใช้งานอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ประเภทพกพาของหน่วยงาน
 - (๒) สร้างความตระหนักเพื่อให้พนักงานระมัดระวังและป้องกันการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ประเภทพกพา เช่น การใช้งานในที่สาธารณะ ห้องประชุม นอกสถานที่ ซึ่งรวมถึงการเชื่อมต่อโดยผ่านทางเครือข่ายสาธารณะภายนอกหน่วยงาน เป็นต้น
 - (๓) ป้องกันข้อมูลที่จัดเก็บไว้ในอุปกรณ์ฯ จากการถูกเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาตด้วยการเข้ารหัสข้อมูล
 - (๔) ไม่อนุญาตให้บุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงข้อมูลสำคัญหรือข้อมูลลับในอุปกรณ์ฯ
 - (๕) สำรองข้อมูลสำคัญที่อยู่ในอุปกรณ์ฯ อย่างสม่ำเสมอ
 - (๖) ควบคุมการเชื่อมต่อและเข้าถึงระบบงานของหน่วยงานจากระยะไกลโดยผ่านทางอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ประเภทพกพาซึ่งเชื่อมต่อเข้ามาโดยผ่านทางเครือข่ายสาธารณะ เช่น อินเทอร์เน็ต
 - (๗) มีการระบุและพิสูจน์ตัวตนที่มีความมั่นคงปลอดภัยสำหรับการเข้าถึงระบบงานของหน่วยงานจากระยะไกลโดยผ่านทางอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ประเภทพกพาของหน่วยงาน
 - (๘) ควบคุมการติดตั้งโปรแกรมไม่พึงประสงค์ในอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ประเภทพกพาของหน่วยงาน
 - (๙) ผู้ติดต่อจากหน่วยงานภายนอกที่นำอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานมาปฏิบัติที่ห้องเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ต้องลงบันทึกในรายการอุปกรณ์ในแบบฟอร์มการขออนุญาตเข้า-ออกพื้นที่ ให้ถูกต้องชัดเจน และต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ด้วยการลงนามอย่างเป็นทางการลายลักษณ์อักษร
 - (๑๐) กำหนดและแบ่งแยกบริเวณพื้นที่ใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ชัดเจน โดยมีการจัดทำแผนผังแสดงตำแหน่งของพื้นที่ใช้งานและประกาศให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบโดยทั่วกัน เช่น พื้นที่ทำงานทั่วไป (General working area) พื้นที่ติดตั้งอุปกรณ์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Equipment area) พื้นที่ใช้งานเครือข่ายไร้สาย (Wireless area) เป็นต้น
- ๒.๙ การปฏิบัติงานจากภายนอกสำนักงาน (teleworking) ผู้ดูแลระบบต้องกำหนดมาตรการควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานจากระยะไกล รวมถึงการเตรียมการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความมั่นคงปลอดภัยเพียงพอ ดังนี้
- (๑) มีแผนการปฏิบัติงานและขั้นตอนปฏิบัติสำหรับบุคลากรของหน่วยงานที่จำเป็นต้องปฏิบัติงานของหน่วยงานจากภายนอกสำนักงานหรือระยะไกล
 - (๒) ผู้ดูแลระบบต้องกำหนดขั้นตอนปฏิบัติสำหรับการขออนุมัติและการยกเลิกการปฏิบัติงานจากระยะไกล การกำหนดหรือปรับปรุงสิทธิการเข้าถึงระบบงาน และการคืนอุปกรณ์ที่ใช้งานเมื่อมีการยกเลิกการปฏิบัติงาน
 - (๓) ผู้ใช้งานระบบจากระยะไกล ต้องได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าของระบบงานอย่างเป็นทางการและต้องใช้งานตามระยะเวลาการเข้าถึงที่กำหนดไว้

- (๔) ผู้ใช้งานระบบจากระยะไกล ต้องทำการพิสูจน์ตัวตนก่อนเข้าใช้งาน
- (๕) มีข้อกำหนดเฉพาะสำหรับการปฏิบัติงานจากระยะไกล ดังนี้
 - ชนิดของงานที่อนุญาตและไม่อนุญาตสำหรับการปฏิบัติงานจากระยะไกล
 - ระบบงานหรือบริการต่างๆ ที่อนุญาตให้เข้าถึงได้จากระยะไกล
 - ชั่วโมงหรือช่วงระยะเวลาการปฏิบัติงาน
 - ชั้นความลับของข้อมูลที่อนุญาตให้เข้าถึงได้
- (๖) มีการควบคุมทางกายภาพที่จำเป็นสำหรับสถานที่ที่มีการปฏิบัติงานของผู้ใช้งานจากระยะไกล เพื่อป้องกันการขโมยอุปกรณ์ การเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาตและการเชื่อมต่อจากระยะไกลโดยผู้ไม่ประสงค์ดี
- (๗) มีการป้องกันข้อมูลสำหรับการสื่อสารระหว่างสถานที่ที่มีการปฏิบัติงานจากระยะไกลกับระบบงานต่างๆ ภายในหน่วยงาน
- (๘) มีการกำหนดระดับความสำคัญของข้อมูลที่จะมีการรับส่งหรือสื่อสารกันระหว่างหน่วยงานกับสถานที่ที่มีการปฏิบัติงานจากระยะไกล
- (๙) ไม่อนุญาตให้ครอบครัวหรือเพื่อนของผู้ปฏิบัติงานจากระยะไกลเข้าถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลของหน่วยงาน
- (๑๐) มีการควบคุมสำหรับการใช้งานเครือข่ายจากที่บ้านเพื่อเข้าถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานจากระยะไกล รวมทั้งมาตรการการควบคุมการให้บริการเครือข่ายไร้สายจากที่บ้าน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเข้าถึงระบบ หรือข้อมูลของหน่วยงานโดยไม่ได้รับอนุญาต
- (๑๑) มีการป้องกันทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานจากระยะไกล เพื่อป้องกันการโต้แย้งกันว่าใครเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญานั้น
- (๑๒) มีการสงวนสิทธิในการเข้าถึงอุปกรณ์ที่เป็นของส่วนตัวซึ่งใช้ในการเชื่อมต่อเพื่อเข้าถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานจากระยะไกล เช่น เพื่อทำการตรวจสอบโปรแกรมไม่พึงประสงค์ในอุปกรณ์นั้น เพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลในอุปกรณ์สำหรับการดำเนินการสอบสวนกรณีที่มีเหตุเกิดขึ้น
- (๑๓) มีการตรวจสอบว่าซอฟต์แวร์ที่ใช้งานบนอุปกรณ์ที่เป็นของส่วนตัว ซึ่งใช้งานในการเชื่อมต่อเพื่อเข้าถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานจากระยะไกล มีใบอนุญาตการใช้งานที่ถูกต้องและครบถ้วน
- (๑๔) มีการติดตั้งซอฟต์แวร์พื้นฐานที่จำเป็น เช่น ซอฟต์แวร์ป้องกันไวรัส ไฟร์วอลล์ ในอุปกรณ์ที่เป็นของส่วนตัวซึ่งใช้ในการเชื่อมต่อเพื่อเข้าถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานจากระยะไกล
- (๑๕) มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานจากระยะไกล ซึ่งรวมถึงอุปกรณ์สำหรับการจัดเก็บข้อมูล
- (๑๖) ไม่อนุญาตให้ใช้งานอุปกรณ์ที่เป็นของส่วนตัวเพื่อเข้าถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานจากระยะไกล ถ้าอุปกรณ์ดังกล่าวไม่อยู่ภายใต้การควบคุมหรือดูแลโดยหน่วยงาน

(๑๗) มีการบำรุงรักษาและให้บริการสนับสนุนสำหรับซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ต่างๆ ที่ใช้งาน
ระยะไกล

(๑๘) มีการทำประกันภัยสำหรับสถานที่ที่จะมีการปฏิบัติงานจากระยะไกลตามความจำเป็น

(๑๙) มีการสำรองข้อมูลสำหรับการปฏิบัติงานจากระยะไกล

(๒๐) มีแผนการสร้างความต่อเนื่องทางธุรกิจในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินขึ้นกับสถานที่ที่จะมี
การปฏิบัติงานจากระยะไกล

๒.๑๐ การจ้างเหมาดำเนินงานด้านสารสนเทศ กำหนดให้บุคคลหรือนิติบุคคลหรือพนักงาน
ลูกจ้างที่เป็นคู่สัญญา ต้องมีการลงนามในสัญญาการรักษาความลับและรักษาข้อมูลไม่เปิดเผย
ข้อมูลขององค์กร ก่อนการปฏิบัติหน้าที่

๓. การจำกัดระยะเวลาการเชื่อมต่อระบบสารสนเทศ (Limitation of connection time)

๓.๑ ต้องกำหนดให้ระบบสารสนเทศจำกัดระยะเวลาการเชื่อมต่อสำหรับการใช้งานเพื่อให้
ผู้ใช้งานสามารถใช้งานได้ยาวนานที่สุดภายในระยะเวลาที่กำหนดเท่านั้น โดยกำหนดให้ใช้งานได้
๑ ชั่วโมงต่อการเชื่อมต่อหนึ่งครั้ง กำหนดให้ใช้งานได้เฉพาะในช่วงเวลาการทำงานของ
กรมตามปกติเท่านั้น

๓.๒ ต้องกำหนดให้ระบบสารสนเทศ เช่น ระบบงานที่มีความสำคัญสูง ระบบงานที่มีการใช้งาน
ในสถานที่ที่มีความเสี่ยง (ในที่สาธารณะหรือพื้นที่ภายนอกองค์กร) มีการจำกัด
ช่วงระยะเวลาการเชื่อมต่อ

๓.๓ ต้องกำหนดให้ระบบสารสนเทศที่ต้องมีการจำกัดช่วงระยะเวลาการใช้งาน มีการระบุและ
พิสูจน์ตัวตนเพื่อเข้าใช้งานใหม่ตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ ทุก ๆ ๑ ชั่วโมง

๔. การจัดการกับระบบซึ่งไวต่อการรบกวน

๔.๑ ระบบซึ่งไวต่อการรบกวน มีผลกระทบและมีความสำคัญสูงต่อกรมให้แยกออกจาก
ระบบงานอื่น ๆ ของกรม ที่มีการดูแลสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะ ควบคุมสภาพแวดล้อมของ
ตนเองโดยเฉพาะ โดยมีห้องปฏิบัติงานแยกเป็นสัดส่วน และต้องมีการกำหนดสิทธิให้เฉพาะ
ผู้ที่มีสิทธิใช้ระบบเท่านั้นเข้าไปปฏิบัติงานในห้องควบคุมดังกล่าว

๔.๒ กรมกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับบัตรกำหนดสิทธิการใช้ (GFMS Smart Card)
ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ ดังนี้

๔.๒.๑ ให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณแต่งตั้งบุคคลผู้มีสิทธิถือบัตรกำหนด
สิทธิการใช้ (GFMS Smart Card) รหัสผู้ใช้งาน (User Log-In) และรหัสผ่าน
(Password) เพื่อเข้าใช้งานในระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐเข้าสู่ระบบ
อิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ซึ่งจะมีอำนาจหน้าที่ใน การบันทึกข้อมูลหรือควบคุม
ดูแลกลุ่มระบบงานต่าง ๆ เกี่ยวกับงานงบประมาณ บัญชี การเงิน ต้นทุน
ตรวจสอบภายใน จัดซื้อจัดจ้าง และทะเบียนสินทรัพย์ โดยให้แจ้งรายชื่อ
พร้อมทั้งข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีสิทธิใช้งานในระบบดังกล่าว ส่งให้
กรมบัญชีกลางเพื่อดำเนินการจัดทำบัตรกำหนดสิทธิการใช้ (GFMS Smart
Card) รหัสผู้ใช้งาน (User Log-In) และรหัสผ่าน (Password) สำหรับ

เข้าใช้งานในระบบโดยเร็ว ตามแบบลงทะเบียนผู้มีสิทธิถือบัตรกำหนดสิทธิการใช้ (GFMS Smart Card) ที่ส่งมาด้วย

- ๔.๒.๒ เมื่อกรมบัญชีกลางได้บันทึกข้อมูลที่ได้รับลงในบัตรกำหนดสิทธิการใช้ (GFMS Smart Card) กำหนดรหัสผู้ใช้งาน (User Log-In) และรหัสผ่าน (Password) ให้ส่วนราชการเรียบร้อยแล้วแล้วกรมบัญชีกลางจะแจ้งให้ส่วนราชการมารับ โดยส่วนราชการในส่วนกลางรับที่กรมบัญชีกลาง (สำนักบริหารการรับ-จ่ายเงินภาครัฐ) สำหรับส่วนราชการในส่วนภูมิภาคที่สำนักงานคลังจังหวัดหรือสำนักงานคลังจังหวัด ณ อำเภอ
- ๔.๒.๓ เมื่อส่วนราชการได้รับบัตรกำหนดสิทธิการใช้ (GFMS Smart Card) กำหนดรหัสผู้ใช้งาน (User Log-In) และรหัสผ่าน (Password) แล้ว ก่อนเริ่มใช้งานในครั้งแรก ให้ผู้มีสิทธิถือบัตรกำหนดสิทธิการใช้ (GFMS Smart Card) โทรศัพท์ติดต่อกรมบัญชีกลาง เพื่อขอให้ดำเนินการเชื่อมต่อกับระบบให้ปฏิบัติงานได้ (Activate)
- ๔.๒.๔ ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณสามารถกำหนดวิธีการปฏิบัติงานและมอบหมายการปฏิบัติงานในการบันทึกข้อมูลและการอนุมัติให้ส่งข้อมูลเพื่อถือปฏิบัติได้ตามความเหมาะสมทั้งนี้ ส่วนราชการจะต้องจัดทำคำสั่ง เพื่อกำหนดบุคคลที่จะได้รับมอบหมาย หน้าที่ความรับผิดชอบและมาตรการในการควบคุมภายในของส่วนราชการขึ้น เพื่อเป็นหลักปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและผู้ที่ได้รับมอบหมายในการเข้าใช้งานในระบบ
- ๔.๒.๕ ให้ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณกำหนดวิธีการเก็บรักษาบัตรกำหนดสิทธิการใช้ (GFMS Smart Card) รหัสผู้ใช้งาน (User Log-In) และรหัสผ่าน (Password) ให้เหมาะสมแก่การปฏิบัติงานและความปลอดภัย เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้มีสิทธิถือบัตรถือปฏิบัติ
- ๔.๒.๖ กรณีบัตรกำหนดสิทธิการใช้ (GFMS Smart Card) สูญหาย หากกรมบัญชีกลางไม่ได้รับแจ้ง และมีผู้อื่นนำสิทธิการใช้งานดังกล่าวไปใช้ ผู้มีสิทธิถือบัตรต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นตามแต่กรณี ดังนั้น เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว ผู้มีสิทธิถือบัตรจะต้องโทรศัพท์แจ้งให้กรมบัญชีกลาง (สำนักบริหารการรับ-จ่ายเงินภาครัฐ ส่วนบริหารการรับ-จ่ายเงิน ทราบทันที ซึ่งกรมบัญชีกลางจะระงับการใช้งานของบัตรกำหนดสิทธิการใช้ (GFMS Smart Card) รหัสผู้ใช้งาน (User Log-In) และรหัสผ่าน (Password) โดยทันที
- ๔.๒.๗ ทั้งนี้ ให้หัวหน้าส่วนราชการมีหนังสือแจ้งกรมบัญชีกลางทราบภายใน ๓ วันทำการ นับจากวันที่ผู้มีสิทธิถือบัตรแจ้งด้วยวาจา เพื่อให้กรมบัญชีกลางออกบัตรกำหนดสิทธิการใช้ (GFMS Smart Card) กำหนดรหัสผู้ใช้งาน (User Log-In) และรหัสผ่าน (Password) ใหม่ ให้แก่ผู้มีสิทธิถือบัตร โดยในกรณีที่เป็นผู้มีสิทธิถือบัตรคนเดิม ไม่ต้องแจ้งข้อมูลส่วนตัวอีก

๔.๒.๘ กรณีบัตรชำรุดให้หัวหน้าส่วนราชการมีหนังสือแจ้งให้กรมบัญชีกลางออกบัตร กำหนดสิทธิการใช้ (GFMS Smart Card) กำหนดรหัสผู้ใช้งาน (User Log-In) และรหัสผ่าน (Password) ใหม่ ให้แก่ผู้มีสิทธิถือบัตร

๔.๒.๙ กรณีมีการย้ายหรือเปลี่ยนแปลงผู้ดำรงตำแหน่ง ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลง ผู้มีสิทธิถือบัตร กำหนดสิทธิการใช้ (GFMS Smart Card) ให้ส่วนราชการ เจ้าของงบประมาณมีหนังสือแจ้งพร้อมแบบลงทะเบียนผู้มีสิทธิถือบัตรกำหนด สิทธิการใช้ (GFMS Smart Card) และแนบคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ของผู้มีสิทธิถือบัตรใหม่ ให้กรมบัญชีกลางทราบเพื่อออกบัตร โดยส่วนราชการ สามารถใช้บัตรกำหนดสิทธิการใช้ (GFMS Smart Card) เดิม ใช้งานในระบบ ต่อไปได้ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑๕ วัน นับจากมีคำสั่งย้ายหรือเปลี่ยนตัว ผู้ดำรงตำแหน่ง

๔.๓ การควบคุมการปฏิบัติงานจากภายนอกกรมบัญชีกลาง ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธี ปฏิบัติการใช้ GFMS Token Key ในการนำส่งข้อมูลผ่านเครือข่าย Internet เพื่อเป็น การเพิ่มช่องทางสำหรับส่วนราชการในการนำส่งข้อมูลเข้าระบบ GFMS ผ่าน Excel Loader ให้มีความคล่องตัวและสะดวกรวดเร็วขึ้นโดยสามารถปฏิบัติงานที่หน่วยงานได้ โดยกำหนดให้ส่วนราชการดำเนินการ ดังนี้

๔.๓.๑ ให้ใช้ GFMS Token Key และรหัสผ่าน (password) ในการนำส่งข้อมูล เข้าระบบ GFMS ผ่านเครือข่าย Internet

๔.๓.๒ ให้จัดทำคำสั่งหรือการมอบหมายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อกำหนดตัวบุคคล ผู้มีสิทธิใช้ GFMS Token Key และรหัสผ่าน (password) หน้าที่ความรับผิดชอบ มาตรการในการควบคุมตรวจสอบวิธีปฏิบัติในการเก็บรักษา GFMS Token Key และ รหัสผ่าน (password) พร้อมทั้งต้องดำเนินการเปลี่ยนรหัสผ่านทุก ๓ เดือน ตามนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัย ด้านสารสนเทศ

๔.๓.๓ ในกรณี GFMS Token Key และรหัสผ่าน (password) เกิดการสูญหายต้อง ดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนและโทรศัพท์แจ้งการสูญหาย พร้อมทั้ง ส่งสำเนาบันทึกประจำวันทางโทรสารให้กรมบัญชีกลาง (สำนักบริหารรับ- จ่ายเงินภาครัฐ กลุ่มลูกค้าสัมพันธ์) ทราบทันทีและให้มีหนังสือแจ้ง กรมบัญชีกลางภายใน ๓ วันทำการ เพื่อให้กรมบัญชีกลางจัดส่ง GFMS Token Key และรหัสผ่าน (password) ให้ใหม่ หากกรมบัญชีกลางไม่ได้รับแจ้งและมีผู้อื่น นำสิทธิการใช้งานดังกล่าวไปใช้ ผู้มีสิทธิต้องรับผิดชอบต่อความเสียหาย ที่เกิดขึ้นตามแต่กรณี

๔.๓.๔ กรณี GFMS Token Key เกิดการชำรุดหรือถูกล็อค ให้ปฏิบัติตามคู่มือใช้งาน GFMS Token Key

ส่วนที่ ๖

แนวปฏิบัติการจัดทำระบบสำรองข้อมูล (Backup System)

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ระบบสารสนเทศของหน่วยงาน ให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง
๒. เพื่อเป็นมาตรฐาน แนวทางปฏิบัติและความรับผิดชอบของผู้ดูแลระบบในการปฏิบัติงาน ให้กับหน่วยงาน เป็นไปอย่างเคร่งครัด และตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาความมั่นคงปลอดภัย

๒. ผู้รับผิดชอบ

๑. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
๒. ผู้ดูแลระบบที่ได้รับมอบหมาย

๓. อ้างอิงมาตรฐาน

- มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยในการประกอบธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (เวอร์ชัน ๒.๕)

๔. แนวปฏิบัติ

- ๔.๑ ต้องพิจารณาคัดเลือกระบบสารสนเทศที่สำคัญและจัดทำระบบสำรองที่เหมาะสมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ตามแนวทางต่อไปนี้
 - ๔.๑.๑ ทำบัญชีระบบสารสนเทศที่มีความสำคัญทั้งหมดของหน่วยงาน พร้อมทั้งกำหนดระบบสารสนเทศที่จะจัดทำระบบสำรอง และจัดทำระบบแผนเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉิน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ตามคู่มือความปลอดภัยในระบบสารสนเทศ เรื่อง การสำรองข้อมูล
 - ๔.๑.๒ กำหนดให้มีการสำรองข้อมูลของระบบสารสนเทศแต่ละระบบ และกำหนดความถี่ในการสำรองข้อมูล หากระบบใดที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ควรกำหนดให้มีความถี่ในการสำรองข้อมูลมากขึ้น โดยให้มีวิธีการสำรองข้อมูล ดังนี้
 - กำหนดประเภทของข้อมูลที่ต้องทำการสำรองเก็บไว้ และความถี่ในการสำรอง
 - กำหนดรูปแบบการสำรองข้อมูลให้เหมาะสมกับข้อมูลที่จะทำการสำรอง เช่น การสำรองข้อมูลแบบเต็ม (full backup) หรือการสำรองข้อมูลแบบส่วนต่าง (incremental backup)
 - บันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการสำรองข้อมูล ได้แก่ ผู้ดำเนินการ วัน/เวลา ชื่อข้อมูลสำรอง สำเร็จ/ไม่สำเร็จ เป็นต้น

- ตรวจสอบข้อมูลทั้งหมดของระบบว่ามีการสำรองข้อมูลไว้อย่างครบถ้วน เช่น ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศ ข้อมูล Configuration ข้อมูล ในฐานข้อมูล เป็นต้น
- จัดเก็บข้อมูลที่สำรองนั้นในสื่อเก็บข้อมูล โดยมีการพิมพ์ชื่อบนสื่อเก็บข้อมูลนั้น ให้สามารถแสดงถึงระบบซอฟต์แวร์ วันที่ เวลาที่สำรองข้อมูล และผู้รับผิดชอบ ในการสำรองข้อมูลไว้อย่างชัดเจน
- จัดเก็บข้อมูลที่สำรองไว้นอกสถานที่ ระยะทางระหว่างสถานที่ที่จัดเก็บข้อมูล สำรองกับหน่วยงานควรห่างกันเพียงพอเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อข้อมูลที่จัดเก็บไว้นอกสถานที่นั้น ในกรณีที่เกิดภัยพิบัติกับหน่วยงาน เช่น ไฟไหม้ เป็นต้น
- ดำเนินการป้องกันทางกายภาพอย่างเพียงพอต่อสถานที่สำรองที่ใช้จัดเก็บข้อมูล นอกสถานที่
- ทดสอบบันทึกข้อมูลสำรองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบว่ายังคงสามารถเข้าถึง ข้อมูลได้ตามปกติ
- จัดทำขั้นตอนปฏิบัติสำหรับการกู้คืนข้อมูลที่เสียหายจากข้อมูลที่ได้สำรองเก็บไว้
- ตรวจสอบและทดสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของขั้นตอนปฏิบัติในการ กู้คืนข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ
- กำหนดให้มีการใช้งานการเข้ารหัสข้อมูลกับข้อมูลลับที่ได้สำรองเก็บไว้

๔.๒ ต้องจัดทำแผนเตรียมความพร้อมกรณีฉุกเฉินในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการด้วยวิธีการ ทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สามารถใช้งานสารสนเทศได้ตามปกติอย่างต่อเนื่อง โดยต้อง ปรับปรุงแผนเตรียมความพร้อม กรณีฉุกเฉินดังกล่าวให้สามารถปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับการใช้งานตามภารกิจ ตามแนวทาง ต่อไปนี้

- ๔.๒.๑ จัดทำแผนเตรียมความพร้อมกรณีฉุกเฉินในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการด้วย วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีรายละเอียดอย่างน้อยดังนี้
- (๑) กำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
 - (๒) ประเมินความเสี่ยงสำหรับระบบที่มีความสำคัญเหล่านั้น และกำหนด มาตรการ เพื่อลดความเสี่ยงเหล่านั้น เช่น ไฟดับเป็นระยะเวลานาน ไฟไหม้ แผ่นดินไหว การชุมนุมประท้วงทำให้ไม่สามารถเข้ามาใช้ระบบงานได้ เป็นต้น
 - (๓) กำหนดขั้นตอนปฏิบัติในการกู้คืนระบบสารสนเทศ
 - (๔) กำหนดขั้นตอนปฏิบัติในการสำรองข้อมูล และทดสอบกู้คืนข้อมูลที่สำรองไว้
 - (๕) กำหนดช่องทางในการติดต่อกับผู้ให้บริการภายนอก เช่น ผู้ให้บริการ เครือข่ายฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ เป็นต้น เมื่อเกิดเหตุจำเป็นที่จะต้องติดต่อ
 - (๖) สร้างความตระหนัก หรือให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการ ปฏิบัติหรือ สิ่งที่ต้องทำเมื่อเกิดเหตุเร่งด่วน เป็นต้น

๔.๒.๒ ทบทวนเพื่อปรับปรุงแผนเตรียมความพร้อมกรณีฉุกเฉินดังกล่าวให้สามารถ ปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการใช้งานตามภารกิจ อย่างน้อย ปีละ ๑ ครั้ง

๔.๓ ต้องกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรซึ่งดูแลรับผิดชอบระบบสารสนเทศ ระบบสำรอง และการจัดทำแผนเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉินในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

๔.๔ ต้องทดสอบสภาพพร้อมใช้งานของระบบสารสนเทศ ระบบสำรอง และระบบแผน เตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉิน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๔.๕ ต้องทบทวนทดสอบสภาพการพร้อมใช้งานของระบบสารสนเทศ ระบบสำรอง และระบบแผนเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉิน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ส่วนที่ ๗

แนวปฏิบัติการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยง (Risk Management)

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อให้มีมาตรการในการควบคุมความเสี่ยงและป้องกันเหตุการณ์ที่อาจมีผลต่อความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ

๒. แนวปฏิบัติการประเมินความเสี่ยง

๒.๑ กระบวนการในการบริหารจัดการกับความเสี่ยงของระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ ให้ปฏิบัติตามกระบวนการ PDCA ดังต่อไปนี้

๒.๑.๑ การกำหนดระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัย (Plan)

- กำหนดขอบเขตของระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัย โดยพิจารณาจากลักษณะการดำเนินงานกรม สถานที่ตั้ง ทรัพย์สิน และเทคโนโลยีที่กรมใช้งาน
- กำหนดนโยบายความมั่นคงปลอดภัยเพื่อให้ครอบคลุมตามขอบเขตที่กำหนดไว้
- กำหนดขั้นตอนปฏิบัติสำหรับการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับทรัพย์สินสารสนเทศของกรม
- ประเมินความเสี่ยง กำหนดทางเลือกในการจัดการกับความเสี่ยง และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยง (ซึ่งสามารถนำมามาตรการต่างๆ ในมาตรฐาน ISO/IEC 27001 มาใช้ในการลดความเสี่ยง)
- นำเสนอภาพความเสี่ยงโดยรวม และขออนุมัติสำหรับความเสี่ยงที่ยังหลงเหลืออยู่
- จัดทำเอกสาร Statement of Applicability

๒.๑.๒ การดำเนินการกับระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัย (Do)

- จัดทำแผนการลดความเสี่ยง
- ปฏิบัติตามแผนการลดความเสี่ยงที่ได้กำหนดไว้
- กำหนดแผนการวัดความสัมฤทธิ์ผลของระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัย เพื่อใช้ในการติดตามภาพรวมของการบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยของกรม
- จัดทำและดำเนินการตามแผนการอบรม และสร้างความตระหนักเพื่อให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่บุคลากรทั้งหมดที่อยู่ในขอบเขตเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความมั่นคงปลอดภัย
- บริหารจัดการการดำเนินงานและการใช้ทรัพยากรต่างๆ ภายในขอบเขต เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายความมั่นคงปลอดภัยของกรม

- จัดทำขั้นตอนปฏิบัติ และ/หรือ กำหนดมาตรการที่จำเป็นสำหรับการติดตาม และบริหารจัดการเหตุการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security incident management procedures and controls) รวมทั้งกำหนดให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ปฏิบัติตามนโยบายในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ โดยเคร่งครัด

๒.๑.๓ การเฝ้าระวังและทบทวนระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัย (Check)

- ดำเนินการตามขั้นตอนปฏิบัติและมาตรการในการเฝ้าระวังและติดตาม (ที่กำหนดไว้ตามนโยบายความมั่นคงปลอดภัย) เพื่อตรวจหาข้อผิดพลาดจากการประมวลผล ตรวจหา การละเมิดหรือความพยายามในการละเมิด ความมั่นคงปลอดภัย ตรวจหาเหตุการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยที่เกิดขึ้น ตรวจสอบว่าการดำเนินการจัดการกับเหตุการณ์การละเมิดความมั่นคง ปลอดภัยที่ได้ดำเนินการไปแล้วได้ผลหรือไม่ เป็นต้น
- ดำเนินการทบทวนระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ โดยอย่างน้อยนำสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ มาทบทวนด้วย เช่น ผลการตรวจสอบระบบ บริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัย เหตุการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัย ที่เกิดขึ้น ผลจากการวัดความสัมพันธ์ผลของระบบบริหารจัดการความมั่นคง ปลอดภัย คำแนะนำและผลตอบกลับ (Feedback) จากผู้ที่เกี่ยวข้อง
- ดำเนินการทบทวนความสัมพันธ์ผลของระบบบริหารจัดการความมั่นคง ปลอดภัย อย่างสม่ำเสมอโดยดูว่าแผนการวัดความสัมพันธ์ผลฯ เป็นไปตาม เป้าหมายหรือตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนหรือไม่
- ทบทวนผลการประเมินความเสี่ยงอย่างเป็นระยะๆ (เช่น ทุก ๆ ๓ - ๖ เดือน) ทบทวนระดับความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่และระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ตามการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับกรม เทคโนโลยีที่กรมใช้งาน วัตถุประสงค์ และกระบวนการทางธุรกิจของกรม ภัยคุกคามที่มีการระบุ เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ผลของมาตรการต่าง ๆ ที่กรมใช้งาน เหตุการณ์ภายนอกต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือ สิ่งที่อยู่ในสัญญาจ้าง และการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เป็นต้น
- ดำเนินการตรวจสอบระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยตามรอบ ระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้
- บันทึกข้อมูลการดำเนินการและเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อ ความสัมพันธ์ผลหรือประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการความมั่นคง ปลอดภัย ซึ่งประกอบด้วย การประชุมทบทวนด้านความมั่นคงปลอดภัย โดยผู้บริหาร ให้จัดทำรายงานการประชุมและแจ้งเวียนมติให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้รับทราบและปฏิบัติตามการปฏิบัติตามนโยบายและขั้นตอนปฏิบัติต่าง ๆ ในนโยบายความมั่นคงปลอดภัยของกรมให้ผู้รับผิดชอบบันทึกหลักฐาน การปฏิบัติตามนโยบายและขั้นตอนปฏิบัติเหล่านั้นไว้เพื่อให้สามารถตรวจสอบ ได้ในภายหลัง

๒.๑.๔ การทบทวนและปรับปรุงระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัย (Act)

- ปรับปรุงระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยตามผลของการเฝ้าระวังติดตามและทบทวนระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัย เช่น การปฏิบัติตามมติการประชุมทบทวนโดยผู้บริหาร การปรับปรุงนโยบายความมั่นคงปลอดภัย การจัดการหรือแก้ไขความไม่สอดคล้องกับนโยบายความมั่นคงปลอดภัย การกำหนดมาตรการเพิ่มเติมการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยที่เคยเกิดขึ้นแล้ว การปฏิบัติตามแผนการลดความเสี่ยง การปฏิบัติตามแผนด้านความมั่นคงปลอดภัย การปฏิบัติตามคำแนะนำและผลตอบกลับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
- แจ้งการปรับปรุงและการดำเนินการให้แก่ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องทราบ โดยให้รายละเอียดที่เพียงพอและเหมาะสมตรวจสอบว่าการปรับปรุงที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้น บรรลุผลตามที่ต้องการหรือไม่

๒.๒ การวางแผนระบบบริหารความเสี่ยงของระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- ๒.๒.๑ มีการบริหารความเสี่ยงเพื่อกำจัด ป้องกันหรือลดการเกิดความเสียหายในรูปแบบต่างๆ โดยสามารถฟื้นฟูระบบสารสนเทศ การสำรองและกู้คืนข้อมูลจากความเสียหาย (Backup and Recovery)
- ๒.๒.๒ มีการจัดทำแผนแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนและภัยพิบัติที่อาจจะเกิดกับระบบสารสนเทศ (IT Contingency Plan)
- ๒.๒.๓ มีระบบการรักษาความมั่นคงและปลอดภัย (Security) ของระบบฐานข้อมูล เช่น ระบบ Anti-Virus ระบบไฟฟ้าสำรอง เป็นต้น
- ๒.๒.๔ มีการกำหนดสิทธิให้ผู้ใช้ในแต่ละระดับ (Access rights)

๒.๓ ต้องมีการทบทวนระบบบริหารความเสี่ยงของระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศเป็นประจำทุกปี อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๒.๔ ต้องมีการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงของระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศโดยผู้ตรวจสอบภายในหน่วยงานของรัฐ (Internal auditor) เป็นประจำทุกปี ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ของสำนักงาน กพร. ในส่วนของ หมวด ๔ การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ หัวข้อ IT ๖ ส่วนราชการต้องมีระบบบริหารความเสี่ยงของระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ กำหนดให้กรมต้องดำเนินการ ดังนี้

- ๒.๔.๑ แสดงการทบทวนนโยบายความมั่นคง
- ๒.๔.๒ แสดงผลการจัดทำนโยบายความมั่นคงปลอดภัยขององค์การอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรโดย DCIO หรือ CEO เป็นผู้อนุมัติ
- ๒.๔.๓ แสดงผลการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของข้าราชการในการดำเนินงานทางด้านความมั่นคงปลอดภัยสำหรับสารสนเทศขององค์การ

๒.๔.๔ แสดงระบบสารสนเทศที่มีทั้งหมดในองค์กร

๒.๔.๕ แสดงระบบรักษาความมั่นคงและปลอดภัย (Security) ของระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ

๒.๔.๖ แสดงรายละเอียดแผนแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนและภัยพิบัติที่อาจเกิดกับระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ (IT Contingency Plan)

๒.๔.๗ แสดงผลการปฏิบัติตามแผนแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนและภัยพิบัติที่อาจเกิดกับระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ (IT Contingency Plan)

๒.๔.๘ แสดง Access Rights ที่ถูกต้องและทันสมัยอย่างน้อย ๑ ระบบ

ส่วนที่ ๘

แนวปฏิบัตินโยบายความมั่นคงปลอดภัยของการทำงานอินเทอร์เน็ต (Internet Security Policy)

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้ใช้รับทราบกฎเกณฑ์แนวทางปฏิบัติในการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยและเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เช่น การส่งข้อมูล ข้อความคำสั่ง ชุดคำสั่งหรือสิ่งอื่นใดที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์แก่บุคคลอื่นอันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมถูกระงับ ชะลอ ชัดขวางหรือถูกรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้

๒. แนวทางปฏิบัติในการใช้งานอินเทอร์เน็ต

- ๒.๑ ผู้ดูแลระบบควรกำหนดเส้นทางการเชื่อมต่อระบบคอมพิวเตอร์เพื่อการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ต้องเชื่อมต่อผ่านระบบรักษาความปลอดภัยที่กรมจัดสรรไว้เท่านั้น เช่น Proxy, Firewall, IPS-IDS เป็นต้น ห้ามผู้ใช้ทำการเชื่อมต่อระบบคอมพิวเตอร์ผ่านช่องทางอื่น ยกเว้นแต่ว่ามีเหตุผลความจำเป็น และทำการขออนุญาตจากกลุ่มบริการอุปกรณ์และระบบเครือข่าย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นลายลักษณ์อักษร
- ๒.๒ เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลและเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา ก่อนทำการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ผ่านเว็บเบราว์เซอร์ (Web browser) ต้องมีการติดตั้งโปรแกรมป้องกันไวรัส และอุดช่องโหว่ของระบบปฏิบัติการเว็บเบราว์เซอร์
- ๒.๓ ผู้ใช้หมั่น Update Patch และ Hotfix อย่างสม่ำเสมอ โดยสามารถ Download patch และ Hotfix ต่างๆ จาก Microsoft website เพื่อแก้ปัญหาช่องโหว่
- ๒.๔ ในการรับส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ผ่านทางอินเทอร์เน็ตจะต้องมีการทดสอบไวรัส (Virus scanning) โดยโปรแกรมป้องกันไวรัสก่อนการรับส่งข้อมูลทุกครั้ง
- ๒.๕ ผู้ใช้ต้องไม่ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกรมเพื่อหาประโยชน์ในเชิงธุรกิจส่วนตัวและทำการเข้าสู่เว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม เช่น เว็บไซต์ที่ขัดต่อศีลธรรม เว็บไซต์ที่มีเนื้อหาที่ขัดต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หรือเว็บไซต์ที่เป็นภัยต่อสังคม เป็นต้น
- ๒.๖ ผู้ใช้จะถูกกำหนดสิทธิในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลตามหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อประสิทธิภาพของเครือข่ายและความปลอดภัยทางข้อมูลของกรม
- ๒.๗ ผู้ใช้ต้องไม่เผยแพร่ข้อมูลที่เป็นการทำประโยชน์ส่วนตัวหรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมทางศีลธรรมหรือข้อมูลที่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นหรือข้อมูลที่อาจก่อความเสียหายให้กับกรม
- ๒.๘ ห้ามผู้ใช้เปิดเผยข้อมูลสำคัญที่เป็นความลับเกี่ยวกับงานของกรมที่ยังไม่ได้ประกาศอย่างเป็นทางการผ่านอินเทอร์เน็ต

- ๒.๙ ผู้ใช้ไม่นำเข้าข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นภาพของผู้อื่นและภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อเติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ จะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย
- ๒.๑๐ หลังจากใช้งานอินเทอร์เน็ตเสร็จแล้วให้ทำการปิดเว็บเบราว์เซอร์ เพื่อป้องกันการเข้าใช้งานโดยบุคคลอื่น ตามนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ

ส่วนที่ ๙

แนวปฏิบัติข้อตกลงการใช้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Terms of Use and Disclaimer)

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อให้การรับส่งข้อมูลข่าวสารด้วยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของกรม สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรมเป็นไปอย่างถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว ทันสถานการณ์มีประสิทธิภาพ
- ๑.๒ เพื่อให้การติดต่อสื่อสารโดยการรับ-ส่งข้อมูลข่าวสารด้วยระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์สำหรับบุคลากรของกรม และหน่วยงานเป็นมาตรฐานอยู่ในกรอบของกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ คำแนะนำ และมาตรการรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสารของกรม

๒. ข้อตกลงและเงื่อนไขการใช้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของกรม

- ๒.๑ ผู้ใช้บริการระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของกรม จะต้องไม่กระทำการอันละเมิดต่อกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ คำแนะนำ อย่างน้อยดังต่อไปนี้
 - ๒.๑.๑ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - ๒.๑.๒ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - ๒.๑.๓ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - ๒.๑.๔ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - ๒.๑.๕ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - ๒.๑.๖ พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒
 - ๒.๑.๗ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒
 - ๒.๑.๘ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๒
 - ๒.๑.๙ พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๖๕
 - ๒.๑.๑๐ ข้อตกลง เงื่อนไขการใช้บริการที่กรมกำหนด
 - ๒.๑.๑๑ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้านอิเล็กทรอนิกส์

๓. แนวทางปฏิบัติในการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของกรม

- ๓.๑ หน่วยงาน/บุคคลผู้ใช้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของกรม จะต้องใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของกรม เพื่อผลประโยชน์ของทางราชการ
- ๓.๒ ห้ามใช้ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของกรม เพื่อการประกอบธุรกิจ หรือแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว

- ๓.๓ ห้ามใช้บริการนี้ ไปในการเผยแพร่ อ้างอิง พาดพิง ดูหมิ่น หรือการกระทำใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- ๓.๔ ห้ามใช้ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของกรม ในการประกอบอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ หรือการกระทำการใด ๆ ซึ่งผิดกฎหมาย คำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการรักษาความปลอดภัยข้อมูล ข่าวสารความลับของทางราชการ
- ๓.๕ ห้ามใช้ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของกรม เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ภาพ เสียง ข้อความที่ไม่เหมาะสม หรือสร้างความเสื่อมเสียให้กับผู้อื่น
- ๓.๖ ห้ามใช้ที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail Address) ไปแสดงความคิดเห็นส่วนตัวที่ส่งผลกระทบต่อในทางลบ หรือสร้างความเสื่อมเสียหรือเสียหายต่อบุคคลหรือกรมตามนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- ๓.๗ ห้ามกระทำการปลอมแปลงที่อยู่เป็นบุคคลอื่น (Impersonation)
- ๓.๘ ห้ามกระทำการที่สร้างปัญหาการใช้ทรัพยากรของระบบ เช่น
- (๑) การสร้างจดหมายลูกโซ่ (Chain mail)
 - (๒) การส่งจดหมายจำนวนมาก (Spam mail)
 - (๓) การส่งจดหมายต่อเนื่อง (Letter bomb)
 - (๔) การส่งจดหมายเพื่อการแพร่กระจายไวรัสคอมพิวเตอร์
- ๓.๙ ห้ามผู้ใช้บริการกระทำการใดๆ ที่อาจจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ระบบเครื่องแม่ข่ายจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของกรม
- ๓.๑๐ ผู้ใช้ต้องรักษารหัสผ่าน (Password) ส่วนบุคคล หรือหน่วยงานของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ไว้เป็นความลับ
- ๓.๑๑ ห้ามส่งข้อมูลข่าวสารอันเป็นความลับของทางราชการให้กับบุคคลหรือหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับราชการของกรม
- ๓.๑๒ การส่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของทางราชการให้กับบุคคลหรือหน่วยงานนอกกรม จะต้องเข้ารหัสข้อมูลข่าวสารนั้นตามวิธีปฏิบัติ และมาตรการรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสารตามที่กรมกำหนด
- ๓.๑๓ ที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail address) และรหัสผ่าน (Password) ของหน่วยหรือบุคคลจะต้องเก็บรักษาไว้เป็นความลับหากสงสัยว่ารั่วไหลจะต้องดำเนินการเปลี่ยนรหัสผ่านทันที โดยรหัสผ่านจะต้องกำหนดให้ยากแก่การคาดเดา (Strong Password)
- ๓.๑๔ ผู้ใช้บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ กรมหรือผู้รับผิดชอบที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ จะต้องศึกษาคู่มือการใช้งาน ระเบียบปฏิบัติ คำแนะนำ และข้อตกลงเงื่อนไขให้เข้าใจ เพื่อใช้งานจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของกรม ได้อย่างถูกต้อง
- ๓.๑๕ กรณีได้รับการร้องเรียน ร้องขอ หรือพบเหตุอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอสงวนสิทธิที่จะทำการยกเลิก หรือระงับบริการแก่สมาชิกนั้นๆ เป็นการชั่วคราวเพื่อทำการสอบสวน และตรวจสอบหาสาเหตุของมูลเหตุนั้นๆ

ส่วนที่ ๑๐

แนวปฏิบัติการควบคุมหน่วยงานภายนอกเข้าถึงระบบสารสนเทศ

(Third party access control)

๑. วัตถุประสงค์

การใช้บริการจากหน่วยงานภายนอกอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงได้ เช่น ความเสี่ยงต่อการเข้าถึงข้อมูล ความเสี่ยงต่อการถูกแก้ไขข้อมูลอย่างไม่ถูกต้อง และการประมวลผลของระบบงานโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นต้น เพื่อให้การควบคุมหน่วยงานภายนอกที่มีการเข้าใช้งานระบบสารสนเทศขององค์กรให้เป็นไปอย่างมั่นคงปลอดภัย และกำหนดแนวทางในการควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายนอก เช่น การพัฒนาระบบสารสนเทศของที่ปรึกษาการใช้บริการด้านระบบสารสนเทศจากหน่วยงานภายนอก เป็นต้น

๒. แนวทางปฏิบัติ

๒.๑ ผู้อำนวยการกลุ่มบริการระบบสารสนเทศ ๑ ต้องกำหนดให้มีการประเมินความเสี่ยงจากการเข้าถึงระบบสารสนเทศ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการประมวลผลโดยหน่วยงานภายนอกและกำหนดมาตรการรองรับหรือแก้ไขที่เหมาะสมก่อนที่จะอนุญาตให้เข้าถึงระบบสารสนเทศได้

๒.๒ การควบคุมการเข้าใช้งานระบบสารสนเทศของหน่วยงานภายนอก

๒.๒.๑ บุคคลภายนอกที่ต้องการสิทธิในการเข้าใช้งานระบบสารสนเทศของกรม จะต้องทำเรื่องขออนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อขออนุมัติจากผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๒.๒.๒ จัดทำเอกสารแบบฟอร์มสำหรับให้หน่วยงานภายนอกทำการระบุเหตุผลความจำเป็นที่ต้องเข้าใช้งานระบบสารสนเทศ ซึ่งต้องมีรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

- เหตุผลในการขอใช้
- ระยะเวลาในการใช้
- การตรวจสอบความปลอดภัยของอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อเครือข่าย
- การตรวจสอบ MAC address ของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อ
- การกำหนดการป้องกันในเรื่องการเปิดเผยข้อมูล

๒.๒.๓ หน่วยงานภายนอกที่ทำงานให้กับกรม ทุกหน่วยงานไม่ว่าจะทำงานอยู่ภายในกรมหรือนอกสถานที่จำเป็นต้องลงนามในสัญญาการไม่เปิดเผยข้อมูลของกรม โดยสัญญาต้องจัดทำให้เสร็จก่อนให้สิทธิในการเข้าสู่ระบบสารสนเทศ

๒.๒.๔ เจ้าของโครงการซึ่งรับผิดชอบต่อโครงการที่มีการเข้าถึงข้อมูลโดยหน่วยงานภายนอกต้องกำหนดการเข้าใช้งานเฉพาะบุคคลที่จำเป็นเท่านั้นและให้หน่วยงานภายนอกลงนามในสัญญาไม่เปิดเผยข้อมูล

- ๒.๒.๕ สำหรับโครงการขนาดใหญ่หน่วยงานภายนอกที่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีความสำคัญของกรม ผู้ดูแลระบบต้องควบคุมการปฏิบัติงานนั้น ๆ ให้มีความมั่นคงปลอดภัย ทั้ง ๓ ด้าน คือ การรักษาความลับ (Confidentiality) การรักษาความถูกต้องของข้อมูล (Integrity) และการรักษาความพร้อมที่จะให้บริการ (Availability)
- ๒.๒.๖ กรมมีสิทธิในการตรวจสอบตามสัญญาการใช้งานระบบสารสนเทศ เพื่อให้มั่นใจได้ว่ากรมสามารถควบคุมการใช้งานได้อย่างทั่วถึงตามสัญญานั้น
- ๒.๒.๗ ควรดำเนินการให้ผู้ให้บริการหน่วยงานภายนอกจัดทำแผนการดำเนินงานคู่มือการปฏิบัติงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องรวมทั้งมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอเพื่อควบคุมหรือตรวจสอบการให้บริการของผู้ให้บริการได้อย่างเข้มงวดเพื่อให้มั่นใจได้ว่าเป็นไปตามขอบเขตที่ได้กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติด้านความมั่นคงปลอดภัยในระบบสารสนเทศ

ส่วนที่ ๑๑

แนวปฏิบัติการบริหารจัดการการเข้าถึงของผู้ใช้งาน (User access management)

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่นโยบายและแนวปฏิบัติให้กับบุคลากรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ ตลอดจนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

๒. แนวปฏิบัติการสร้างความตระหนักในเรื่องการรักษาความปลอดภัยของระบบสารสนเทศ

- ๒.๑ จัดฝึกอบรมแนวปฏิบัติตามนโยบายอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดฝึกอบรมโดยใช้วิธีการเสริมเนื้อหาแนวปฏิบัติตามนโยบายเข้ากับหลักสูตรอบรมต่าง ๆ ตามแผนการฝึกอบรมของหน่วยงาน
- ๒.๒ จัดสัมมนา นโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ ให้แก่เจ้าหน้าที่กรม อย่างน้อย ๑ ครั้ง หลังจากมีการประกาศใช้นโยบายในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ
- ๒.๓ หากมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือแนวปฏิบัติฯ จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่กรมรับทราบ
- ๒.๔ จัดฝึกอบรมนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ ให้ข้าราชการบรรจุใหม่ โดยกำหนดไว้ในหลักสูตรการอบรมข้าราชการบรรจุใหม่ของกรมทุกปี
- ๒.๕ ติดประกาศประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติ ในลักษณะเกร็ดความรู้ หรือข้อระวังในรูปแบบที่สามารถเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ง่าย โดยมีการปรับเปลี่ยนเกร็ดความรู้อยู่เสมอ
- ๒.๖ ระดมการมีส่วนร่วมและลงสู่ภาคปฏิบัติด้วยการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และสำรวจความต้องการของผู้ใช้บริการนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ
- ๒.๗ การบริหารจัดการรหัสผ่านสำหรับผู้ใช้งาน (User Password)
 ๑. กำหนดรหัสผ่าน (Password) ต้องมีความยาวไม่น้อยกว่า ๘ ตัวอักษร โดยกำหนดให้มีการผสมกันระหว่างตัวเลข ตัวอักษร ตัวอักษรพิเศษ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ และกำหนดให้มีการเปลี่ยนรหัสผ่านทุก ๖ เดือน
 ๒. จัดให้การบริหารจัดการการจัดส่งรหัสผ่านให้กับผู้ใช้งาน และกำหนดให้ผู้ใช้งานเปลี่ยนรหัสผ่านทันทีที่ใช้งานครั้งแรก
- ๒.๘ การทบทวนสิทธิการเข้าถึงของผู้ใช้งาน (Review of User Access Rights) ผู้ดูแลระบบมีหน้าที่ในการตรวจสอบ ทบทวนสิทธิในการใช้งานของผู้ใช้งาน ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง รวมถึงการยกเลิกสิทธิการใช้งานเมื่อผู้ใช้งานลาออก โอนย้ายงาน หรือพ้นสภาพการเป็นข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำของกรม

ส่วนที่ ๑๒

แนวปฏิบัติการติดตั้งและกำหนดค่าของระบบ (System Installation and Configuration)

๑. การปรับปรุงระบบปฏิบัติการ (Operating System Update)

- ๑.๑ ตรวจสอบเครื่องแม่ข่าย และอุปกรณ์ระบบ
- ๑.๒ ติดตั้งระบบปฏิบัติการตรงตามความต้องการการใช้งาน
- ๑.๓ กำหนดชื่อและรหัสผ่าน ผู้ดูแลระบบ (System Administrator) และชื่อผู้ใช้ (User)
- ๑.๔ กำหนดค่าติดตั้ง ชื่อเครื่อง (Computer Name) / IP Address
- ๑.๕ ปรับปรุง/กำหนดค่าระดับความปลอดภัยของระบบปฏิบัติการ (กรณีที่มีระบบปฏิบัติการที่มี Service Patch Update)
- ๑.๖ ติดตั้งโปรแกรม Antivirus / ปรับปรุง Virus Definition และกำหนดค่าการตรวจสอบระบบการสแกนและปรับปรุงโปรแกรม

๒. การบริหารบัญชีผู้ใช้/สิทธิการเข้าถึงและการใช้งานระบบ (User Account Management)

- ๒.๑ กำหนดชื่อและรหัสผ่าน ผู้ดูแลระบบ (System Administrator)
- ๒.๒ กำหนดชื่อผู้ใช้ (User) และรหัสผ่าน (Password)
- ๒.๓ บันทึกบัญชีผู้ใช้และสิทธิการเข้าใช้ระบบ

๓. การปรับปรุงการรักษาความปลอดภัย/Antivirus (System Security & Antivirus Update)

- ๓.๑ ติดตาม เฝ้าระวัง ระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ การเข้าใช้ระบบ เช่น Log File หรือตรวจสอบ Performance ของระบบ หรือตรวจสอบจากระบบรักษาความปลอดภัยที่ติดตั้ง
- ๓.๒ ปรับปรุง/กำหนดค่าระบบความปลอดภัย ให้เหมาะสมกับปัญหา
- ๓.๓ ปรับปรุงโปรแกรม Antivirus และ definition ให้ทันสมัยเป็นประจำทุกสัปดาห์
- ๓.๔ ดำเนินการ Scan ตรวจสอบไวรัสคอมพิวเตอร์ เป็นประจำ

๔. ติดตั้ง/ปรับปรุงระบบจัดการฐานข้อมูล (Database Management Operation)

- ๔.๑ ติดตั้งระบบจัดการฐานข้อมูล ตามความต้องการของระบบงานที่หน่วยงานใช้หรือรองรับงานบริการ
- ๔.๒ กำหนดค่าระบบหรือโปรแกรมฐานข้อมูลให้ทำงานร่วมกับระบบปฏิบัติการได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพตามระบบฐานข้อมูลนั้นกำหนด
- ๔.๓ สร้างและกำหนดรายชื่อผู้บริหารระบบฐานข้อมูล (Database Admin) ชื่อผู้ใช้อื่นและสิทธิการใช้
- ๔.๔ ปรับปรุง/กำหนดค่าระบบให้เหมาะสม ทันสมัย หรือป้องกันการเกิดปัญหาอยู่เสมอ

๕. ติดตั้งฐานข้อมูล โปรแกรมบริการ/โปรแกรมระบบงานต่างๆ/กำหนดค่าระบบของโปรแกรมและกำหนดผู้ใช้ และสิทธิการเข้าใช้บริการ หรือเข้าถึงฐานข้อมูล

- ๕.๑ ติดตั้งโปรแกรมการให้บริการ หรือโปรแกรมระบบงานตามความต้องการ หรือการพัฒนา
- ๕.๒ กำหนดค่า หรือโปรแกรม หรือบริการ ให้ทำงานร่วมกับระบบปฏิบัติการ เป็นไปตามโปรแกรมบริการหรือระบบงานนั้นอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
- ๕.๓ ติดตั้งฐานข้อมูลและเชื่อมต่อระบบงาน และทำการทดสอบการให้บริการตามระบบงานนั้นกำหนด
- ๕.๔ แจ้งผู้ใช้ หรือเจ้าของระบบงาน ให้สามารถเริ่มใช้งานได้ โดยแจ้งรายชื่อ รหัสผ่าน และสิทธิการเข้าใช้ระบบ และฐานข้อมูลตามระบบกำหนด
- ๕.๕ ระบุเกณฑ์การสำรอง/สำเนา/ทดสอบกู้คืน (Restore Test)
- ๕.๖ บันทึกข้อกำหนด ค่าติดตั้ง และบัญชีชื่อผู้ใช้แต่ละระดับของระบบทุกครั้งที่มีการสร้าง/ปรับปรุง

๖. ปฏิบัติการระบบฐานข้อมูล การสำรอง/สำเนาฐานข้อมูล (Database Backup) และการกู้คืนฐานข้อมูล (Database Restore)

- ๖.๑ ตรวจสอบการทำงานโปรแกรมการให้บริการ / โปรแกรมระบบงานที่ใช้ฐานข้อมูล
- ๖.๒ ตรวจสอบการทำงานของฐานข้อมูลในระบบ Database System และขนาดความจุตามระยะเวลาที่กำหนดแต่ละระบบ (ทุกวันหรือรายสัปดาห์)
- ๖.๓ ตรวจสอบการทำงานและขนาดของ Device ที่จัดเก็บฐานข้อมูลด้านการทำงาน และรองรับบริการได้ปกติหรือไม่
- ๖.๔ ทำการสำรองข้อมูล Backup ฐานข้อมูลบันทึกลงสื่อที่กำหนดไว้
- ๖.๕ ระบุชื่อ Backup โดยระบุชื่อฐานข้อมูล และวันที่ Backup
- ๖.๖ ทำการสำเนา Backup ฐานข้อมูลตามระบบกำหนด และส่งให้หน่วยงานจัดเก็บสำเนาที่ระบุ
- ๖.๗ ทดสอบการกู้คืนฐานข้อมูลจาก Backup ตามกำหนด
- ๖.๘ ปฏิบัติการกู้คืนจาก Backup ล่าสุด ในกรณีมีความเสียหายของระบบฐานข้อมูล
- ๖.๙ บันทึกการปฏิบัติการทุกครั้ง ตามชื่อฐานข้อมูล (ชื่อ Backup /Restore Test หรือ การกู้คืน)/ระดับปฏิบัติการ/วันที่ปฏิบัติการ/ปัญหาหรือผลสำเร็จ/ชื่อผู้ปฏิบัติการ/การทำสำเนา ระบบ/ Destination Area
- ๖.๑๐ แจ้งผู้ควบคุม กำกับ ผู้รับผิดชอบระบบ และผู้ใช้ระบบฐานข้อมูลถึงความเสียหาย การแก้ไข การกู้คืนและการใช้งาน

๗. การตรวจสอบและดูแลบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ประกอบ

- ๗.๑ ตรวจสอบการทำงานส่วนประกอบของเครื่องแม่ข่าย ได้แก่ สถานภาพการทำงานของเครื่อง โดยรวม Hard disk / System Fan / System Led / จอภาพและอุปกรณ์อื่นๆ
- ๗.๒ ทำความสะอาดเครื่องอุปกรณ์เป็นระยะตามกำหนด
- ๗.๓ ตรวจสอบการทำงานของอุปกรณ์สำรองไฟฟ้าหากมีการติดตั้ง
- ๗.๔ ตรวจสอบสถานการณ์ทำงาน ประสิทธิภาพของระบบ จาก Device Monitor และ Performance Monitor ของ Operating System ได้แก่ สถานการณ์ทำงานของ CPU/ Memory / หน่วย Hard drive ขนาดความจุที่เหลือ
- ๗.๕ แจ้งผลตรวจสอบ/ปัญหา ให้ผู้บริหารระบบ System Administrator ทราบ
- ๗.๖ บันทึกการตรวจสอบ/แก้ไข และดูแลบำรุงรักษาทุกครั้ง

ส่วนที่ ๑๓

แนวปฏิบัติที่กำหนดแบ่งอำนาจหน้าที่ผู้รับผิดชอบ (The Responsible authority)

วัตถุประสงค์

การกำหนดแบ่งอำนาจหน้าที่ มีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเสี่ยงด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติดังนี้ คือ ต้องจัดให้มีการระบุหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน้าที่งาน และความรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละกลุ่มภายในศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งมีการจัดให้มีบุคลากรสำรองภายในกลุ่มในงานที่มีความสำคัญ เพื่อให้สามารถทำงานทดแทนกันได้กรณีจำเป็น โดยกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศ รายละเอียดดังนี้

๑. ระดับนโยบาย

รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษา ตลอดจนติดตาม กำกับ ดูแล ควบคุมตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติ รับผิดชอบต่อความเสี่ยง ความเสียหาย หรืออันตรายที่เกิดขึ้นกรณีระบบคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลสารสนเทศเกิดความเสียหาย หรืออันตรายใด ๆ แก่องค์กรหรือผู้หนึ่งผู้ใดอันเนื่องมาจากความบกพร่อง ละเลยหรือฝ่าฝืน การปฏิบัติตามแนวนโยบายและแนวปฏิบัติด้านความมั่นคงปลอดภัยในระบบสารสนเทศ ผู้รับผิดชอบ ได้แก่

- ผู้บริหารระดับสูงสุด (CEO)
- ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๒. ระดับปฏิบัติ

๒.๑ ผู้รับผิดชอบ กำกับ ดูแล การปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติ ตลอดจนศึกษา ทบทวน วางแผน ติดตามการบริหารความเสี่ยงและระบบรักษาความปลอดภัยฐานข้อมูล และสารสนเทศผู้รับผิดชอบ ได้แก่ กลุ่มบริการระบบสารสนเทศ ๒

๒.๒ ผู้รับผิดชอบ ควบคุม ดูแล การใช้ระบบสารสนเทศต่าง ๆ มีรายละเอียดตามแผน ป้องกัน แก้ไขและสำรองฉุกเฉินด้านระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ (IT Prevention, Recovery and Contingency Plan)

ส่วนที่ ๑๔

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ใช้งาน (Responsibility of the user)

๑. วัตถุประสงค์

การรักษาความมั่นคงปลอดภัยสำหรับห้องทำงานและทรัพย์สินอื่น ๆ ดังนี้

- ๑.๑ เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องปฏิบัติตามการป้องกันทรัพย์สิน
- ๑.๒ เจ้าหน้าที่ต้องออกจากระบบทันที เมื่อจำเป็นต้องปล่อยทิ้งโดยไม่มีผู้ดูแล
- ๑.๓ ต้องมีการจัดเก็บข้อมูลสำคัญในสถานที่ที่มีความปลอดภัย เช่น ในตู้เอกสารที่มีกุญแจล็อก และไม่ทิ้งเอกสารที่สำคัญไว้บนโต๊ะ เพื่อความปลอดภัยของทรัพย์สินของราชการ
- ๑.๔ ต้องป้องกันเครื่องโทรสาร เมื่อไม่มีผู้ใช้งาน และป้องกันตู้หรือบริเวณที่ใช้ในการรับส่งเอกสาร ไปรษณีย์ เพื่อความปลอดภัยของข้อมูล
- ๑.๕ ต้องไม่ให้ผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ต่างๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ กล้อง ดิจิตอล เครื่องพิมพ์ เครื่องสำเนาเอกสาร เครื่องสแกนเอกสาร เป็นต้น โดยไม่ได้รับอนุญาต
- ๑.๖ นำเอกสารออกจากเครื่องพิมพ์ทันทีที่พิมพ์งานเสร็จ

๒. กำหนดมาตรการทำลายสื่อบันทึกข้อมูลเพื่อป้องกันการเข้าถึงข้อมูลสำคัญที่ยังคงค้างอยู่บนสื่อบันทึกข้อมูลนั้น โดยต้องปฏิบัติตามแนวทาง ดังนี้

ประเภทสื่อบันทึกข้อมูล	วิธีการทำลาย
Flash Drive	ใช้วิธีการทุบหรือบดให้เสียหาย
กระดาษ	ใช้การตัดด้วยเครื่องทำลายเอกสาร
แผ่น CD/DVD	ใช้การตัดด้วยเครื่องทำลายเอกสาร
เทป	ใช้วิธีการทุบหรือบดให้เสียหาย หรือเผาทำลาย
ฮาร์ดดิสก์	ใช้การทำลายข้อมูลบนฮาร์ดดิสก์ด้วยวิธีการทำลายข้อมูลตามมาตรฐานการทำข้อมูลบนฮาร์ดดิสก์ของกระทรวงกลาโหม สหรัฐอเมริกา DOD ๕๒๒๐.๓๓-M (ซึ่งมีการฟอร์แมตเป็นจำนวนหลายรอบ)
แฟ้มข้อมูลลับ	ใช้การลบแฟ้มข้อมูลลับอย่างถาวร หรือทำลายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานบนเครื่องคอมพิวเตอร์เมื่อหมดความจำเป็นในการทำงาน ด้วยวิธีการตามมาตรฐานการทำข้อมูลบนฮาร์ดดิสก์ของกระทรวงกลาโหม สหรัฐอเมริกา DOD ๕๒๒๐.๒๒-M (ลบแล้วไม่สามารถกู้ไฟล์กลับคืนมาได้)

๓. การควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และสื่อสารเคลื่อนที่

- ๓.๑ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่จะนำมาใช้งานภายในกรมจะต้องมีการติดตั้งโปรแกรมป้องกันไวรัส
- ๓.๒ การนำเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่เชื่อมต่อเข้ากับระบบเครือข่ายของกรม จะต้องมีการลงทะเบียนการใช้งานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร และให้ผู้ดูแลระบบแบ่งกลุ่มผู้ใช้งาน กำหนดระยะเวลา และสิทธิในการใช้งานตามกลุ่มผู้ใช้งาน รวมทั้งให้ยกเลิกสิทธิเมื่อสิ้นสุดการใช้งาน

๔. การปฏิบัติงานจากภายนอกกรม (Teleworking)

- ๔.๑ การควบคุมการเข้าใช้งานระบบจากภายนอก ต้องกำหนดให้มีการควบคุมการใช้งานระบบที่ผู้ดูแลระบบได้ติดตั้งไว้ภายในกรม เพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยของระบบจากภายนอก ดังนี้
 - ๔.๑.๑ การเข้าสู่ระบบระยะไกล (Remote Access) สู่ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรม จะต้องมีการตรวจสอบ เพื่อพิสูจน์ตัวตนของผู้ใช้งาน เช่น รหัสผ่าน หรือวิธีการเข้ารหัส เป็นต้น
 - ๔.๑.๒ ต้องไม่เปิด Port ที่ใช้ทิ้งเอาไว้โดยไม่จำเป็น ช่องทางดังกล่าวควรตัดการเชื่อมต่อเมื่อไม่ได้ใช้งานแล้ว และจะเปิดให้ใช้ได้ต่อเมื่อมีการร้องขอที่จำเป็นเท่านั้น
 - ๔.๑.๓ การให้สิทธิในการเข้าสู่ระบบจากระยะไกล ผู้ใช้งานต้องได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อย่างเป็นทางการและผู้ใช้ ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของกรมในการเข้าสู่ระบบจากระยะไกลโดยเคร่งครัด
 - ๔.๑.๔ ในกรณีนำเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ไปใช้งานนอกกรม ให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล เพื่อป้องกันมิให้ข้อมูลที่อยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ดังกล่าวรั่วไหล

ส่วนที่ ๑๕

แนวปฏิบัติการจัดหา การจัดทำรายละเอียดโครงการ การพัฒนา การติดตั้งและการทดสอบ การส่งมอบระบบสารสนเทศและการติดตามงาน และการบำรุงรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Procurement Development and Maintenance for Information Technology System)

การจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดทำรายละเอียดของโครงการ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดตั้งและการทดสอบ การส่งมอบระบบสารสนเทศและการติดตามงาน การบำรุงรักษาระบบสารสนเทศ ให้เจ้าหน้าที่กรมดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แนวปฏิบัติการจัดทำรายละเอียดของโครงการ แนวปฏิบัติการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แนวปฏิบัติการติดตั้งและการทดสอบ แนวปฏิบัติการส่งมอบระบบสารสนเทศและการติดตามงาน แนวปฏิบัติการบำรุงรักษาระบบสารสนเทศ เพื่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัย และเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ คุ่มค่า โปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุด ของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ให้ครอบคลุมอย่างเคร่งครัดดังนี้

๑. แนวปฏิบัติการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

๑.๑ การจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรม ให้ทุกหน่วยงานของกรม จัดทำรายละเอียดประกอบคำขอของงบประมาณ เสนอคณะกรรมการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พิจารณาเพื่อขอความเห็นชอบก่อนเสนอร่างคำขอของงบประมาณของกรม (ปฏิทินคำขอของงบประมาณในแต่ละปี) และให้เป็นไปตามแนวทางการปฏิบัติในการจัดการระบบคอมพิวเตอร์ของกระทรวง

๑.๒ การจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศระหว่างปี ที่นอกเหนือจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรม ให้ทุกหน่วยงานของกรม ดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติในการจัดการระบบคอมพิวเตอร์ของกระทรวง โดยไม่ต้องเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของ กรอ.

๒. แนวปฏิบัติการจัดทำรายละเอียดของโครงการ ควรมืองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ การเข้าใช้งานระบบสารสนเทศของกรม ทั้งในส่วนของผู้ใช้และผู้รับบริการ (Single Sign On) ต้องผ่านระบบตรวจสอบการเข้าใช้งานตามที่กรมกำหนด

๒.๒ ระบบกำหนดสิทธิการใช้งานในระดับผู้ใช้งาน หรือ จากระบบหน่วยงานที่รับมาจากระบบ Single Sign On หรือมีการสร้างกลุ่ม (Group Objects) ที่สามารถบริหารจัดการได้

๒.๓ ระบบต้องสามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบงานอื่น ๆ ด้วยคีย์หลัก เช่น เลขทะเบียนโรงงาน เลข ร.๒/๑ รหัสสถานประกอบการวัตถุอันตราย เลขประจำตัวประชาชนหรือเลขประจำตัวนิติบุคคล และจัดทำเป็นเว็บเซอร์วิส ในรูปแบบของ SOAP (Simple Object Access Protocol) หรือ RESTful (Representational state transfer) หรือวิธีอื่นใดที่คณะกรรมการตรวจรับงานจ้างเห็นชอบ

๒.๔ การจัดเก็บข้อมูล ควรจัดเก็บข้อมูลที่จำเป็นและอ้างอิงกับคีย์หลัก และหากมีไฟล์แนบในระบบสารสนเทศ ควรมีการกำหนดขนาดแต่ละไฟล์ไม่เกิน ๑๐ เมกะไบต์ และกำหนดประเภทของไฟล์ให้ชัดเจน

๒.๕ การบันทึกข้อมูลการติดต่อจากผู้ประกอบการหรือประชาชน จะต้องมียระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยงข้อมูลกับกรม และกระทรวง โดยระบุเลขประจำตัวประชาชนหรือเลขประจำตัวนิติบุคคล

๒.๖ ระบบฐานข้อมูลที่ใช้ควรพิจารณาใช้งานตามความเหมาะสม เช่น MS SQL Server, Postgres, MySQL, Oracle เป็นต้น

๒.๗ การพัฒนาระบบควรนำระบบลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Signature) มาใช้ในการลงนามเอกสารอิเล็กทรอนิกส์

๒.๘ ข้อมูลที่นำเข้าโดยผู้ประกอบการหรือประชาชน ควรให้บันทึกเท่าที่จำเป็น หากมีข้อมูลเพียงเล็กน้อย (น้อยกว่า ๕๐ พิลด์) ให้จัดทำหน้าจอนำเข้าข้อมูล (Input) ผ่านหน้าเว็บ หรือโมบายแอปพลิเคชัน โดยผู้ประกอบการหรือประชาชน จะต้องทำการเข้าระบบ (Login) ก่อน แต่ถ้ามีข้อมูลจำนวนมากควรจัดทำในรูปแบบเอกสารออฟไลน์ และนำเอกสารดังกล่าวเข้าสู่ระบบ

๒.๙ หน้าจอบันทึกข้อมูล ควรมีการตรวจสอบความถูกต้อง (Validate) ทุก ๆ การนำเข้าข้อมูล (Input) ว่าค่าที่มีความเป็นไปได้

๒.๑๐ ข้อมูลการอนุญาต/ใบอนุญาต และเอกสารอื่นใด ให้จัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นมาตรฐาน และให้บริการผ่านเว็บไซต์ โดยมีรหัสคิวอาร์โค้ด (QR Code) ที่อ้างอิงถึงข้อมูลพิมพ์ลงในเอกสาร

๒.๑๑ การวิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาระบบควรมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑๑.๑ วิเคราะห์และออกแบบระบบโดยใช้เครื่องมือภาษา Unified Modeling Language (UML) ได้แก่ Use Case Diagrams, Class Diagrams, Activity Diagram การออกแบบส่วนติดต่อผู้ใช้ (User Interface Design) การออกแบบฐานข้อมูล (Database Design) และ/หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยระบุ Framework และ/หรือ Design Pattern

๒.๑๑.๒ พัฒนาระบบที่สอดคล้องตาม Framework และระบุ Platform ของเครื่องแม่ข่ายและเครื่องลูกข่าย

๒.๑๑.๓ จัดทำคู่มือผู้ใช้งาน (User Manual)

๒.๑๑.๔ จัดทำคู่มือผู้ดูแลระบบ (System Manual) โดยมีเนื้อหาน้อย

- ข้อกำหนดสภาพแวดล้อมของเครื่องแม่ข่าย และขั้นตอนการติดตั้งระบบบนเครื่องแม่ข่าย

- Use Case, Class Diagram, Activity Diagram (แบบ Swim lane), Data Dictionary, Metadata (ให้สอดคล้องตามการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลของกรม)

- รายละเอียดของโปรแกรม (Program Specification) ที่อธิบายการทำงานของโปรแกรมทุกกระบวนการครอบคลุมทุกโปรเซสงานที่สอดคล้องกับ Framework/Design Pattern

- รายละเอียดอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการอ้างอิงเพื่อปรับปรุงแก้ไขระบบในอนาคต

๒.๑๒ ต้องมีการจัดทำแผนค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา (Budget Plan) หลังหมดการรับประกันจากผู้พัฒนาระบบ และหากมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม เช่น ค่าเช่าอินเทอร์เน็ต ค่าบริการอื่น ๆ รายเดือน/รายปี จะต้องแจ้งราคาให้ทราบโดยละเอียด

๒.๑๓ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่จัดหาจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์ราคากลางและคุณลักษณะพื้นฐานครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ กรณีเครื่องแม่ข่ายและอุปกรณ์เครือข่าย ให้พิจารณาใช้ทรัพยากรจากระบบ Cloud ของกรม หรือกระทรวงก่อน

๒.๑๔ การเชื่อมโยงระหว่างระบบสารสนเทศ หรือการทำงานร่วมกับระบบงานเดิมต่าง ๆ ที่กรมใช้งานอยู่ ต้องได้รับความเห็นชอบจากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๑๕ ควรมีการฝึกอบรม แนะนำการใช้งาน หรือ มีบทเรียนออนไลน์ (E-learning)

๒.๑๖ กรณีมีการประมวลผลข้อมูลโดยผู้รับจ้าง (กรม) จะต้องทำข้อตกลงการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลระหว่าง ผู้ควบคุมข้อมูล กับ ผู้ประมวลผลข้อมูล (ผู้รับจ้าง/คู่สัญญาของกรม) แนบท้ายสัญญา

๓. แนวปฏิบัติการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓.๑ การวิเคราะห์และการระบุข้อกำหนดทางด้านความมั่นคงปลอดภัย

๓.๑.๑ หน่วยงานเจ้าของระบบสารสนเทศ ต้องกำหนดความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัยของ ระบบงานก่อนที่จะพัฒนาหรือจัดหาระบบงาน โดยจะต้องจัดทำเป็นเอกสาร ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของเอกสาร ข้อกำหนดในการพัฒนาหรือจัดหาระบบงาน

๓.๑.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบงาน ต้องปฏิบัติตามนโยบายและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ของหน่วยงานในการพัฒนาระบบงาน และโปรแกรมประยุกต์

๓.๒ ข้อกำหนดด้านการประมวลผลในระบบสารสนเทศ

๓.๒.๑ การตรวจสอบข้อมูลนำเข้า

- โปรแกรมประยุกต์ของหน่วยงานที่มีการบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบ จะต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับจากการบันทึกข้อมูลก่อนที่จะนำข้อมูลนั้นไปประมวลผลต่อ

- ในระบบประมวลผลที่สำคัญของหน่วยงาน ต้องกำหนดให้มีระเบียบปฏิบัติในกรณีที่ตรวจพบข้อผิดพลาดของข้อมูลที่พิมพ์เข้า รวมถึงกำหนดความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการบันทึกข้อมูล

๓.๒.๒ การตรวจสอบข้อมูลที่อยู่ในระหว่างการประมวลผล

- ระบบประมวลผล ต้องออกแบบให้มีความสามารถแจ้งถึงความผิดพลาดต่าง ๆ จากการประมวลผล การสอบถามเพื่อตรวจจับกรณีการประมวลผลข้อมูลมีความผิดพลาดหรือเสียหาย

- ระบบประมวลผลที่สำคัญ ต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของการประมวลผลอย่างสม่ำเสมอ

๓.๒.๓ การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

สำหรับระบบที่มีความสำคัญและต้องการความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูล ต้องมีการพิจารณาใช้เทคนิคที่เหมาะสมมาใช้กับระบบงาน โดยประโยชน์ของการใช้งานรับรองข้อมูล ได้แก่

- รักษาความถูกต้องของข้อมูล

- ตรวจสอบการลักลอบแก้ไขข้อมูล

๓.๒.๔ การตรวจสอบข้อมูลผลลัพธ์

๓.๒.๔.๑ กำหนดให้มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลผลลัพธ์ที่ได้จากระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อมั่นใจว่าข้อมูลมีความถูกต้องสมบูรณ์ ทั้งนี้ การตรวจสอบครอบคลุมถึง

- การสอบเทียบความครบถ้วนของข้อมูลผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผล
- การตรวจสอบถึงความผิดพลาดต่าง ๆ ของรายงาน
- กำหนดให้มีระเบียบปฏิบัติในการทดสอบข้อมูลผลลัพธ์

๓.๒.๔.๒ ในระบบประมวลผลที่สำคัญของหน่วยงาน ต้องกำหนดให้มีระเบียบปฏิบัติในกรณีที่ตรวจพบข้อผิดพลาดของข้อมูลผลลัพธ์ รวมถึงกำหนดความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการนำข้อมูลผลลัพธ์ไปใช้

๓.๓ มาตรการในการเข้ารหัสข้อมูล

๓.๓.๑ นโยบายการใช้งานการเข้ารหัสข้อมูล

- กำหนดให้มีระเบียบปฏิบัติในเรื่องการใช้งานการเข้ารหัส รวมถึงซอฟต์แวร์และมาตรฐานวิธีการเข้ารหัสที่หน่วยงานอนุญาตให้ใช้งานสำหรับข้อมูลในลำดับชั้นต่างๆ

- ต้องมีการปรับปรุงรายชื่อซอฟต์แวร์และมาตรฐานในด้านการเข้ารหัสให้ทันสมัยอยู่เสมอ

- ต้องมีการพิจารณาถึงลำดับชั้นของข้อมูลและแนวทางในการจัดการข้อมูลในลำดับชั้น

ดังกล่าวประกอบการพิจารณาในการใช้งานการเข้ารหัส

- ต้องมีการประเมินความเสี่ยง และพิจารณาผลการประเมินความเสี่ยงก่อน ในการเลือกวิธี

ในการเข้ารหัสมาใช้งานในระบบงาน

๓.๓.๒ การบริหารจัดการกุญแจเข้ารหัสข้อมูล

ผู้ดูแลระบบแต่ละระบบเป็นผู้จัดการกุญแจรหัสในระบบของตน และต้องกำหนดการป้องกันด้วยวิธีการที่เหมาะสม การจัดการดังกล่าวรวมถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานต่าง ๆ มีดังนี้

- การสร้างและการแจกจ่ายกุญแจรหัส

- ความลับของกุญแจส่วนบุคคล

- ความถูกต้องของกุญแจสาธารณะ

- การยกเลิกการใช้กุญแจรหัส

- การกู้คืนกุญแจรหัส

- การสำรองข้อมูลกุญแจรหัส

- การยกเลิกและทำลายกุญแจรหัสที่ไม่ใช้งานแล้ว

- การจัดการที่ไม่ขัดแย้งต่อกฎหมายใด ๆ

- การจำกัดให้เฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ในการเข้าใช้อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างเก็บหรือ

สำรองกุญแจรหัส

๓.๔ การสร้างความมั่นคงปลอดภัยให้กับไฟล์ของระบบที่ให้บริการ

๓.๔.๑ การควบคุมการติดตั้งซอฟต์แวร์ลงไปยังระบบที่ให้บริการหรือระบบที่ใช้งานจริง

- ก่อนมีการปรับปรุงโปรแกรมเวอร์ชันใหม่ในระบบใช้งานจริงจะต้องได้รับการอนุมัติการใช้โปรแกรมเวอร์ชันใหม่และหลักฐานประกอบอื่น ๆ เช่น รายการผลการทดสอบ เพื่อการรับรองความถูกต้องจากผู้ใช้เป็นต้น และต้องปรับเปลี่ยน Source Code ให้สอดคล้องกัน

- ไม่จัดเก็บ Source Code ของโปรแกรมไว้ในระบบใช้งานจริง

- ต้องจัดเก็บรายการบันทึกเพื่อการตรวจสอบต่าง ๆ ของการแก้ไข Source Code และโปรแกรม

- ต้องมีการสำรองและจัดเก็บโปรแกรมเวอร์ชันก่อนการแก้ไขเพื่อนำกลับมาใช้เมื่อมีโปรแกรมความจำเป็น

- ก่อนที่จะอนุญาตให้ผู้ให้บริการ/เจ้าหน้าที่ระบบเข้าถึงระบบที่ใช้งานจริง เพื่อติดตั้ง แก้ปัญหา และ/หรือดูแลรักษาระบบ จะต้องได้รับการอนุมัติจากผู้บริหาร หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยมีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของหน่วยงานในการเฝ้าติดตามกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้ให้บริการ/เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

- มีการลงโปรแกรมแก้ไข (Software Patches) เมื่อผู้ผลิตได้ออกโปรแกรมดังกล่าว เพื่อใช้ในการลดหรือกำจัดข้อบกพร่องด้านความมั่นคงปลอดภัย ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้งาน ซอฟต์แวร์ในปัจจุบัน

๓.๔.๒ การป้องกันข้อมูลที่ใช้สำหรับการทดสอบระบบ

ในกรณีที่มีการนำสำเนาข้อมูลจากระบบใช้งานจริงไปใช้เพื่อการทดสอบระบบงานที่พัฒนาใหม่ ต้องมีการควบคุมข้อมูลที่ใช้ทดสอบเหมือนกับการควบคุมข้อมูลที่อยู่ในระบบใช้งานจริง โดยการควบคุม ต่าง ๆ ต้องประกอบด้วย

- ได้รับอนุญาตก่อนการนำสำเนาข้อมูลจริงไปใช้ในระบบงานทดสอบในแต่ละครั้ง

- มีการควบคุมในการเข้าถึงข้อมูลที่ใช้ในการทดสอบระบบ

- มีการดัดแปลงข้อมูลจริงบางส่วนก่อนนำมาใช้ในการทดสอบ

- ลบข้อมูลทดสอบออกจากระบบทันทีเมื่อเสร็จสิ้นการทดสอบ

- มีการจัดเก็บบันทึกการทำรายการในระบบ (Audit Log) เพื่อตรวจสอบกิจกรรมการทดสอบ

๓.๔.๓ การควบคุมการเข้าถึง Source Code ของโปรแกรม

- การอัปเดต Source Code ของโปรแกรมใน Library และการนำ Source Code ของโปรแกรมให้กับผู้พัฒนาระบบ จะต้องดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ผู้ดูแล Library ที่ได้รับมอบหมายในแต่ละระบบ

- ต้องมีการจัดเก็บบันทึกการทำรายการในระบบ (Audit Log) เพื่อตรวจสอบการเข้าถึง Library ต่าง ๆ

- บันทึกรายละเอียดโปรแกรมเวอร์ชันเก่าที่จะทำการจัดเก็บอย่างชัดเจน โดยมีรายละเอียดต่าง ๆ เช่น วัน-เดือน-ปี ที่โปรแกรมเวอร์ชันนี้ได้ใช้งานอยู่ในระบบใช้งานจริง ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ที่ทำงานร่วมกันกับโปรแกรมนี้ เป็นต้น

- การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและการทำสำเนา Library จะต้องปฏิบัติตามข้อที่ควรพิจารณาในการควบคุมการเปลี่ยนแปลงของระบบหน่วยงาน

๓.๕ การสร้างความมั่นคงปลอดภัยสำหรับกระบวนการพัฒนาระบบและการสนับสนุน

๓.๕.๑ การป้องกันการรั่วไหลของสารสนเทศ

หน่วยงานต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันการรั่วไหลของสารสนเทศ ซึ่งมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้ จากผลของชุดคำสั่งที่แอบแฝงมากับซอฟต์แวร์สำเร็จรูป ส่งผลกระทบต่อให้ระบบทำงานผิดพลาดหรือแอบเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงาน ดังนั้น จึงต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันโปรแกรมหรือชุดคำสั่งที่อาจแอบแฝงมากับซอฟต์แวร์สำเร็จรูปก่อนการจัดซื้อซอฟต์แวร์สำเร็จรูปต้องพิจารณาการควบคุมดังต่อไปนี้

- จัดซื้อซอฟต์แวร์ที่เป็นเวอร์ชันซึ่งจัดจำหน่ายในเชิงพาณิชย์แล้ว (ไม่ใช่เวอร์ชันทดลอง) โดยจัดซื้อซอฟต์แวร์จากแหล่งที่เชื่อถือได้เท่านั้น

- ถ้าเป็นไปได้ให้นำ Source Code มาตรวจสอบก่อนนำมาใช้งานจริง โดยทำการสแกนหาข้อมูลหรือชุดคำสั่งแอบแฝง ตลอดจนการทดสอบก่อนที่จะนำไปติดตั้งในระบบใช้งานจริง

- มีการควบคุมการเข้าถึง Source Code เพื่อป้องกันการแก้ไขโดยไม่ได้รับอนุญาต

- ตรวจสอบและเฝ้าระวังการใช้ทรัพยากรในระบบคอมพิวเตอร์หลังจากที่นำซอฟต์แวร์มาใช้

๓.๕.๒ การพัฒนาซอฟต์แวร์โดยหน่วยงานภายนอก

การให้หน่วยงานภายนอกพัฒนาซอฟต์แวร์เพื่อใช้งานภายในหน่วยงานต้องพิจารณาหัวข้อดังต่อไปนี้

- สิทธิบัตรหรือลิขสิทธิ์ความเป็นเจ้าของซอฟต์แวร์

- สิทธิความเป็นเจ้าของใน Source Code ของโปรแกรม

- สัญญาหรือข้อตกลงด้านความมั่นคงปลอดภัยในการพัฒนาโปรแกรม เช่น การไม่เขียนโปรแกรมแอบแฝง เป็นต้น

- ความรับผิดชอบหากเกิดปัญหาในซอฟต์แวร์

- ความน่าเชื่อถือของหน่วยงานภายนอก

๓.๕.๓ การทดสอบการติดตั้งเพื่อป้องกันชุดคำสั่งหรือโปรแกรมแอบแฝง

- ข้อตกลงการเข้าใช้ Source Code ในกรณีบริษัทผู้ผลิตไม่สามารถให้บริการได้ (Escrow Arrangement)

- การอบรมให้ความรู้แก่พนักงานและลูกจ้างของหน่วยงาน

- เอกสารประกอบระบบงาน

๓.๖ การบริหารจัดการช่องโหว่ในฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์

หน่วยงานต้องทำการตรวจสอบความเสี่ยงของช่องโหว่ ปรับปรุงโปรแกรมตลอดจนติดตามข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวกับช่องโหว่ในระบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอเป็นระยะ ๆ โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

๓.๖.๑ กำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการช่องโหว่ ซึ่งรวมถึงการเฝ้าระวังภัยจากช่องโหว่ การประเมินความเสี่ยงที่มีจากช่องโหว่ การอุดช่องโหว่ การติดตามทรัพย์สินสารสนเทศ และการประสานงานตามที่จำเป็นในการบริหารจัดการควบคุมช่องโหว่

๓.๖.๒ มีแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ในการติดตามข่าวสารภัยจากช่องโหว่ และการจัดการด้านเทคนิคเพื่อให้ตระหนักถึงช่องโหว่ที่เกิดขึ้นจากซอฟต์แวร์และเทคโนโลยีอื่น ๆ

๓.๖.๓ จัดการแก้ไขช่องโหว่ตามความรุนแรงของเหตุการณ์

๓.๖.๔ หากไม่มีชุดคำสั่งอุดช่องโหว่ (Patch) ให้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในการติดตั้งชุดคำสั่ง ดังกล่าวโดยเปรียบเทียบกับความเสี่ยงจากภัยที่มีจากช่องโหว่

๓.๖.๕ ทดสอบชุดคำสั่งอุดช่องโหว่ (Patch) และทำการประเมินก่อนที่จะติดตั้งแก้ไขระบบ

๓.๖.๖ หากไม่มีคำสั่งอุดช่องโหว่ (Patch) ให้พิจารณามาตรการควบคุมอื่น ๆ อย่างเช่น

- ปิดการให้บริการหรือการใช้ระบบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับช่องโหว่
- ตัดแปลงหรือเพิ่มมาตรการควบคุม เช่น การกำหนดไฟร์วอลล์ เป็นต้น
- เฝ้าระวังมากขึ้นเพื่อตรวจจับหรือป้องกันการบุกรุกจริง
- แจ้งข่าวสารหรือเพิ่มความตระหนักถึงภัยช่องโหว่

๓.๖.๗ จัดเก็บ Audit Log ตามระเบียบปฏิบัติ

๓.๖.๘ ติดตามและประเมินกระบวนการในการบริหารจัดการช่องโหว่อย่างสม่ำเสมอ

๓.๖.๙ ในกรณีระบบที่มีความเสี่ยงสูง ต้องมีการจัดการอย่างเข้มงวด

๔. แนวปฏิบัติการติดตั้งและการทดสอบ

๔.๑ กำหนดแผนการติดตั้ง ระยะเวลาที่จะดำเนินการ และแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบก่อนล่วงหน้า เช่น แผนการติดตั้งฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และอื่นๆ

๔.๒ ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องทำการทดสอบด้านความมั่นคงปลอดภัยของระบบงานอย่างครบถ้วนก่อนดำเนินการติดตั้งบนเครื่องให้บริการระบบงาน

๔.๓ ในกรณีที่เป็นการติดตั้งระบบเพื่อทดแทนระบบงานเดิม ให้ทำการสำรองข้อมูลที่จำเป็น เช่น ฐานข้อมูล ซอฟต์แวร์ ค่าคอนฟิกูเรชัน (Configuration) หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานนั้น หากการติดตั้งไม่สำเร็จ ต้องกลับมาใช้สถานะเดิมได้

๔.๔ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแปลงข้อมูลในระบบงานเดิมไปสู่ข้อมูลในระบบงานที่จะทำการติดตั้ง ให้กำหนดแผนการถ่ายโอนหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลจากระบบงานเดิมไปสู่ระบบงานใหม่ และร่วมกับผู้ใช้งานเพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่มีการถ่ายโอนไปนั้นมีความถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่

๔.๕ ซอฟต์แวร์ที่จะทำการติดตั้งให้ปฏิบัติตามนโยบายในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนที่ ๕ แนวปฏิบัติในการควบคุมการเข้าถึงโปรแกรมประยุกต์หรือแอปพลิเคชันและสารสนเทศ

๔.๖ การอบรมเจ้าหน้าที่และผู้ใช้งาน

๕. แนวปฏิบัติการส่งมอบระบบสารสนเทศและการติดตามงาน

๕.๑ การตรวจรับงานและการรับมอบงาน คณะกรรมการตรวจรับพัสดุฯ ต้องบริหารสัญญาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามข้อกำหนดและขอบเขตของงาน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ คุ่มค่า โปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุด และให้บันทึกข้อมูลการตรวจรับงานทุกงวดงานในระบบสารสนเทศ เพื่อการติดตามโครงการและรายงานผลการปฏิบัติงาน และการเบิกจ่ายเงินผ่านระบบสารสนเทศสำหรับการติดตามงานโครงการของกรม

๕.๒ นอกเหนือจากการส่งมอบระบบสารสนเทศแล้ว ที่ปรึกษาหรือผู้รับจ้างต้องดำเนินการตามข้อกำหนดและขอบเขตของงานให้ครบถ้วน ได้แก่

๕.๒.๑ คู่มือผู้ดูแลระบบ

๕.๒.๒ ส่งมอบโปรแกรม (Source Code) ของระบบทั้งหมดในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งข้อกำหนดสำหรับการดูแลระบบ การดูแลข้อมูล การสำรองข้อมูล และการ update ระบบต่าง ๆ ให้เป็นหน้าที่ของผู้พัฒนาระบบ และอยู่ในการกำกับดูแลของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๒.๓ กำหนดให้ผู้ดูแลระบบของหน่วยงานเจ้าของเรื่อง ที่ได้รับการอบรมและมีความชำนาญเท่านั้น ที่จะเป็นผู้ทำหน้าที่ดำเนินการเปลี่ยนแปลงต่อระบบงานนั้นๆ

๕.๒.๔ การติดตั้งหรือปรับปรุงซอฟต์แวร์ของระบบงานต้องมีการขออนุมัติให้ติดตั้งก่อนดำเนินการ

๕.๒.๕ กำหนดให้ผู้ใช้งาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องทำการทดสอบระบบงานตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วน เพียงพอ ก่อนดำเนินการติดตั้งบนเครื่องให้บริการระบบงาน เช่น ซอฟต์แวร์ระบบปฏิบัติการ ซอฟต์แวร์ที่เป็นตัวระบบงาน เป็นต้น

๕.๓ หลังจากมีการรับมอบงานงวดสุดท้ายแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุฯ แจ้งสำนักเลขานุการกรมเพื่อออกเลขครุภัณฑ์ของระบบนั้น ๆ

๖. แนวปฏิบัติการบำรุงรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

๖.๑ ขั้นตอนปฏิบัติสำหรับควบคุมการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขระบบ

๖.๑.๑ การปรับปรุงแก้ไขระบบงานหรือโปรแกรมต่างๆ ต้องปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติของหน่วยงาน

๖.๑.๒ การปรับปรุงแก้ไขระบบงานต่างๆ ต้องจัดทำเป็นเอกสารและสามารถติดตามสถานะได้ รวมถึงต้องมีเอกสารสนับสนุน เช่น แผนการทดสอบการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรม และผลการทดสอบ เป็นต้น

๖.๑.๓ การปรับปรุงแก้ไขระบบงานควรพิจารณาถึง

- การอนุมัติโดยหน่วยงานเจ้าของระบบงาน
- การระบุถึงเครื่องคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ ฐานข้อมูล ที่จะต้องเปลี่ยนแปลง
- การป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับการทำงาน
- การสำรองข้อมูลก่อนการปรับปรุงแก้ไขหรือบำรุงรักษาระบบ
- การจัดทำเอกสารประกอบการเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย
- การควบคุมเวอร์ชันของซอฟต์แวร์ที่เปลี่ยนแปลง
- การจัดเก็บบันทึกเพื่อการตรวจสอบการแก้ไข

๖.๑.๔ การปรับปรุงแก้ไขระบบต้องจัดทำเป็นหนังสือขออนุมัติแก้ไขระบบงานหรือโปรแกรม ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดตามมาตรฐานที่หน่วยงานกำหนด

๖.๒ การตรวจสอบการทำงานของโปรแกรมประยุกต์ภายหลังจากที่เปลี่ยนแปลงระบบปฏิบัติการ

๖.๒.๑ ทบทวนมาตรการควบคุม และขั้นตอนปฏิบัติของโปรแกรมประยุกต์ ในด้านความถูกต้องสมบูรณ์ภายหลังการเปลี่ยนแปลงระบบปฏิบัติการ

๖.๒.๒ ดำเนินการแจ้งการเปลี่ยนแปลงระบบปฏิบัติการให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทราบในเวลาที่เหมาะสมเพียงพอสำหรับการเตรียมการทดสอบและการทบทวนก่อนที่จะติดตั้งใช้งานจริง ทั้งนี้ ให้มีการพิจารณาแต่งตั้งกลุ่มบุคคลเฉพาะเพื่อรับผิดชอบในการตรวจเฝ้าระวังช่องโหว่ และการแก้ไขช่องโหว่ของผู้ให้บริการ/จำหน่ายระบบ

๖.๓ การจำกัดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขซอฟต์แวร์ที่มาจากผู้ผลิตซอฟต์แวร์สำเร็จรูปควรใช้งานโดยปราศจากการแก้ไข ถ้ามีความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงแก้ไขซอฟต์แวร์สำเร็จรูปต้องมีการพิจารณาการควบคุมต่าง ๆ ดังนี้

๖.๓.๑ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงแก้ไขซอฟต์แวร์สำเร็จรูป ซึ่งอาจมีการละเลยการควบคุมด้านความมั่นคงปลอดภัย

๖.๓.๒ การได้รับความยินยอมในการแก้ไขจากผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์

๖.๓.๓ ข้อกำหนดความต้องการต่างๆ ด้านเทคนิคจากผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์

๖.๓.๔ ผลกระทบและการดูแลรักษาระบบภายหลังจากการเปลี่ยนแปลง

๖.๓.๕ การจัดทำสำเนาของซอฟต์แวร์ก่อนการเปลี่ยนแปลง

๖.๓.๖ การทดสอบการเปลี่ยนแปลง

๖.๓.๗ การจัดทำเอกสารประกอบการเปลี่ยนแปลง

ส่วนที่ ๑๖

แนวปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber Security)

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของกรมโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อให้การดำเนินงานด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มีความมั่นคงปลอดภัยและเชื่อถือได้ และเพื่อให้มีมาตรการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ ตลอดจนมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และให้การดำเนินการของหน่วยงานภายในเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความมั่นใจว่าข้อมูล (information) ได้รับการรักษาความลับ (confidentiality) การรักษาความครบถ้วน (Integrity) และสภาพพร้อมใช้งาน (Availability)

๒. กระบวนการเตรียมความพร้อมกรณีฉุกเฉิน

จัดทำแผนเตรียมความพร้อมกรณีฉุกเฉินในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้สามารถใช้งานระบบสารสนเทศได้ตามปกติอย่างต่อเนื่อง โดยต้องปรับปรุงแผนเตรียมความพร้อมกรณีฉุกเฉินดังกล่าวให้สามารถปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการใช้งานตามภารกิจ ตามแนวทางต่อไปนี้

๑. จัดทำแผนเตรียมความพร้อมกรณีฉุกเฉินในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

- ๑.๑ กำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
- ๑.๒ ประเมินความเสี่ยงสำหรับระบบที่มีความสำคัญเหล่านั้นรวมทั้งมาตรการเพื่อลดความเสี่ยงเหล่านั้น เช่น ไฟดับเป็นระยะเวลานาน ไฟไหม้ แผ่นดินไหว การชุมนุมประท้วง การเกิดโรคระบาดจนไม่สามารถเข้ามาปฏิบัติงานในสถานที่ทำงานได้ เป็นต้น ทำให้ไม่สามารถเข้ามาใช้งานระบบสารสนเทศได้
- ๑.๓ กำหนดขั้นตอนปฏิบัติในการกู้คืน (Recover) ระบบสารสนเทศ และระยะเวลาในการกู้คืนระบบที่สอดคล้องตามเป้าหมายที่หน่วยงานกำหนดไว้
- ๑.๔ กำหนดขั้นตอนปฏิบัติในการกู้คืนระบบและการทดสอบแผนฉุกเฉิน
- ๑.๕ กำหนดช่องทางในการติดต่อเมื่อเกิดกรณีฉุกเฉิน ทั้งผู้รับผิดชอบภายในหน่วยงาน และผู้ให้บริการภายนอก เช่น ผู้ให้บริการเครือข่าย ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ เป็นต้น เมื่อเกิดเหตุจำเป็นที่จะต้องติดต่อผู้ให้บริการ
- ๑.๖ สร้างความตระหนัก หรือให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการปฏิบัติหรือสิ่งที่ต้องทำเมื่อเกิดเหตุเร่งด่วน

๒. มีการทบทวนเพื่อปรับปรุงแผนเตรียมความพร้อมกรณีฉุกเฉินดังกล่าวให้สามารถปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการใช้งานตามภารกิจ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๓. กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรซึ่งดูแลรับผิดชอบระบบสารสนเทศ ระบบสำรอง และการจัดทำแผนเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉินในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

๔. ต้องมีการทดสอบสภาพพร้อมใช้งานของระบบสารสนเทศ ระบบสำรอง และระบบแผนเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉิน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๕. ทบทวนระบบสารสนเทศ ระบบสำรอง และระบบแผนเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉินที่เพียงพอต่อสภาพความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของแต่ละหน่วยงาน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๓. แนวปฏิบัติสำหรับผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ

๑. อัปเดตซอฟต์แวร์อย่างสม่ำเสมอ

๒. ใช้งานโปรแกรม Antivirus ที่ได้รับการอัปเดตอย่างสม่ำเสมอ

๓. สร้างรหัสผ่านที่เข้มแข็ง และไม่ใช้ซ้ำกันทุกบัญชี ความยาวไม่น้อยกว่า ๘ ตัวอักษร และทำให้ซับซ้อนด้วยเลขหรืออักขระพิเศษ และเปลี่ยนรหัสผ่านเริ่มต้น

๔. ใช้งานการยืนยันตัวตนแบบหลายปัจจัย (Multi-Factor Authentication หรือ MFA) ซึ่งนอกจากการแนะนำการสร้างรหัสผ่านที่เข้มแข็งแล้ว เรายังควรเปิดใช้งานการยืนยันตัวตนหลากหลายวิธี เช่น ใช้การใส่รหัสผ่านร่วมกับ OTP (One Time Password หรือรหัสผ่านแบบใช้ครั้งเดียว

๕. ติดตั้ง Firewall ในอุปกรณ์ ซึ่งจะป้องกันไม่ให้โปรแกรมหรือซอฟต์แวร์ที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้ามาหรือทำงานในอุปกรณ์ของเรา

๖. พิจารณาลิงก์ (Link) ที่มาจากทางอีเมล ทางโทรศัพท์ และข้อความจากโปรแกรมแชทก่อนคลิกทุกครั้ง

๔. แนวทางปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยไฟร์วอลล์ (Firewall) สำหรับผู้ดูแลระบบ

๔.๑ ผู้ดูแลระบบต้องเฝ้าระวังและบริหารจัดการระบบรักษาความปลอดภัย (Firewall)

๔.๒ ผู้ดูแลระบบต้องกำหนดนโยบาย (Policy) การใช้งานไฟร์วอลล์

๔.๓ ผู้ดูแลระบบต้องจัดให้มีระบบตรวจสอบยืนยันตัวตนและสิทธิการเข้าใช้งานของผู้ใช้งาน (Identification and Authentication) ก่อนเข้าสู่ระบบงานคอมพิวเตอร์ที่รัดกุมเพียงพอ

๔.๔ ผู้ดูแลระบบต้องกำหนดค่า (Configuration) หรือกำหนดนโยบาย (Policy) เพื่อกั้นกรองข้อมูลที่มาทางเว็บไซต์ให้มีความปลอดภัยต่อระบบสารสนเทศและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ป้องกันผู้บุกรุก ไวรัส รวมทั้ง Malicious Code ต่างๆ มิให้เข้าถึง (Access Risk) หรือสร้างความเสียหาย (Availability Risk) แก่ข้อมูลหรือการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์

๔.๕ ผู้ดูแลระบบต้องกำหนดขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติในการตรวจสอบการรักษาความปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์แม่ข่าย และในกรณีที่พบว่ามีการใช้งานหรือเปลี่ยนแปลงค่า Parameter ในลักษณะที่ผิดปกติต้องดำเนินการแก้ไข

๔.๖ การเปิดให้บริการ (Service) ต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการกลุ่มงานที่รับผิดชอบ ทั้งนี้ หากบริการที่จำเป็นต้องใช้มีความเสี่ยงต่อระบบรักษาความปลอดภัย ผู้ดูแลระบบต้องกำหนดมาตรการป้องกันเพิ่มเติม

๔.๗ ผู้ดูแลระบบต้องบริหารจัดการให้ไฟร์วอลล์สามารถเปิดใช้งานได้ตลอดเวลา และในกรณีที่พบปัญหา หรือการทำงานในลักษณะที่ผิดปกติต้องดำเนินการแก้ไข รวมทั้งมีการรายงานผู้อำนวยการกลุ่มงานที่รับผิดชอบโดยทันที

๔.๘ ผู้ดูแลระบบต้องออกจากระบบ (Log Out) ในช่วงเวลาที่มีได้อยู่ปฏิบัติงานที่หน้าเครื่องคอมพิวเตอร์

๔.๙ ผู้ดูแลระบบต้องกำหนดให้มีการควบคุมการใช้งาน โดยบริหารจัดการบัญชีรายชื่อผู้ใช้งาน

๔.๑๐ ผู้ดูแลระบบต้องบันทึกบัญชีชื่อผู้ใช้งาน (Username) และรหัสผ่าน (Password) เพื่อยืนยันตัวตนผู้ใช้งานก่อนเข้าใช้งานระบบ (Authentication) และควบคุมบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องมิให้เข้าถึง ล่วงรู้ (Access Risk) หรือแก้ไข เปลี่ยนแปลง (Integrity Risk) ข้อมูลหรือการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ในส่วนที่มีได้อำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง

๔.๑๑ ผู้ดูแลระบบต้องติดตั้ง Patch ที่จำเป็นของระบบงานสำคัญ เพื่ออุดช่องโหว่ต่างๆ ของซอฟต์แวร์ระบบ (System Software)

๔.๑๒ ผู้ดูแลระบบต้องทดสอบซอฟต์แวร์ระบบ (System Software) เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย และประสิทธิภาพการใช้งานโดยทั่วไปก่อนติดตั้ง และหลังการแก้ไข หรือบำรุงรักษา

๔.๑๓ ผู้อำนวยการกลุ่มงานที่รับผิดชอบต้องกำหนดผู้รับผิดชอบในการกำหนด แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงค่า Parameter ต่างๆ อย่างชัดเจน

๔.๑๔ ผู้ขอใช้งานต้องยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด

๔.๑๕ ภายหลังจากอนุญาตให้ใช้งานหากพบว่ามีการใช้งานที่ขัดต่อนโยบาย ประกาศระเบียบ หรือกฎหมาย หรืออาจจะทำให้เกิดช่องโหว่ด้านความปลอดภัยต่อระบบสารสนเทศ หรือทำให้เกิดความเสียหายต่อระบบสารสนเทศ จะยกเลิกการให้บริการทันที

๕. แนวทางปฏิบัติในการใช้งานระบบตรวจจับและป้องกันผู้บุกรุกสำหรับผู้ดูแลระบบ

๕.๑ ผู้ดูแลระบบต้องกำหนดให้มีการเฝ้าระวังและรักษาอุปกรณ์ตรวจจับและป้องกันการบุกรุกระบบ (IDS/IPS) เหตุการณ์ผิดปกติและการแจ้งเตือนต่างๆ ที่อุปกรณ์ตรวจพบ จะถูกทำการวิเคราะห์และหาสาเหตุของการบุกรุกในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการสืบสวนหาบุคคลที่โจมตี บุกรุก หรือใช้ระบบในทางที่ผิด และเป็นการป้องกันก่อนที่จะเกิดการโจมตี

๕.๒ ผู้ดูแลระบบต้องเก็บสถิติเกี่ยวกับความพยายามบุกรุกหรือโจมตีสำนักงาน เป็นเครื่องมือวัดประสิทธิภาพในการป้องกันภัยของระบบรักษาความปลอดภัยอื่น เช่น ไฟร์วอลล์ เป็นต้น และเพื่อเป็นการป้องกันเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในจากอันตรายที่มาจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายนอก เช่น ผู้บุกรุก หรือ Hacker รวมทั้งไวรัสประเภทต่างๆ

๕.๓ ผู้ดูแลระบบต้องมีการบริหารจัดการเหตุการณ์บุกรุกระบบ (Incident Management) เป็นการตอบสนองต่อเหตุการณ์บุกรุกทางเครือข่าย สามารถช่วยวิเคราะห์ลักษณะการบุกรุกทางเครือข่าย และทำให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างถูกต้อง ลดความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการบุกรุก โดยต้องจัดลำดับความสำคัญของการบุกรุกจากผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสำนักงาน และจัดทำวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องให้กับสำนักงานเพื่อป้องกันเหตุการณ์เกิดซ้ำการตอบสนองต่อเหตุการณ์การบุกรุกแบ่งเป็น ๔ ขั้นตอนคือ

- ๕.๓.๑ จำกัดขอบเขต (Containment) จำกัดพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการบุกรุกและจำกัดความรุนแรงของการบุกรุก
- ๕.๓.๒ กำจัดต้นเหตุ (Eradication) กำจัดต้นเหตุของการบุกรุก รวมถึงปิดกั้นช่องทางของการบุกรุก
- ๕.๓.๓ กู้คืนระบบ (Recovery) แก้ไขระบบที่ถูกบุกรุกให้สามารถกลับมาทำงานได้ตามปกติ
- ๒.๓.๔ ติดตามผล (Follow-Up) บันทึกผลกระทบของเหตุการณ์และแนะนำวิธีปฏิบัติเพื่อป้องกันเหตุการณ์เกิดซ้ำ
- ๕.๔ ผู้อำนวยการกลุ่มงานที่รับผิดชอบ ต้องกำหนดผู้รับผิดชอบในการกำหนด แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงค่า parameter ต่างๆ ของระบบเครือข่าย และอุปกรณ์ต่างๆ ที่เชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายอย่างชัดเจน
- ๕.๕ การกำหนด แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงค่า parameter ต้องแจ้งบุคคลที่เกี่ยวข้องให้รับทราบ
- ๕.๖ การใช้เครื่องมือต่างๆ (tools) เพื่อตรวจเช็คระบบเครือข่าย ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้อำนวยการกลุ่มงานที่รับผิดชอบและจำกัดการใช้งานเฉพาะเท่าที่จำเป็น
- ๕.๗ ผู้ดูแลระบบต้องทำการตรวจสอบบันทึกการปฏิบัติงานของผู้ใช้งานอย่างสม่ำเสมอ และต้องประเมินผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งในด้านการปฏิบัติงาน (operation) ระบบรักษาความปลอดภัย (security) และการทำงาน (functionality) ของระบบงานที่เกี่ยวข้อง